

Årsmelding 2015

Innhold

Forord	3
Fornyng	4
Forvaltning	8
Formidling	12
Aktivitetsskalender	26
Forskning og kunnskapsformidling	28
Organisasjon, økonomi og personale	33
Oslo Museums styre 2015	35
Styrets sammenfatning 2015	36
Regnskap 2015	40
Balanse 2015	42
Noter 2015	43
Revisjonsberetning 2015	46

Stiftelsen Oslo Museum ble etablert i 2006 som en sammenslutning av Bymuseet, Interkulturelt Museum og Teatermuseet, og er et kultur- og samtidshistorisk museum for Oslos historie, teaterhistorie og kulturelt mangfold. I 2013 fikk museet også en ny formidlingsarena for Akerselvas industri- og arbeiderhistorie – Arbeidermuseet. Museet forvalter en av landets største fotosamlinger, har en større malerisamling og en kulturhistorisk og teaterhistorisk samling. Visjonen fram mot 2020 er at Oslo Museums arenaer er møteplasser for hele byen og steder for kunnskap, berikende opplevelser og kritisk refleksjon i et livsløpsperspektiv. Alle museene har gratis adgang for å være tilgjengelig for alle og tilbyr gratis undervisning til Oslo skolen. Oslo Museum er i hovedsak finansiert av Oslo kommune og Kulturdepartementet. I tillegg søker museet om prosjektmidler og gaver fra forskjellige offentlige instanser og private stiftelser.

Forord

Oslo Museum har de siste årene arbeidet målrettet med å utvikle vår samfunnsrolle som et profesjonelt, aktuelt og relevant museum. Et attraktivt formidlingstilbud, synlighet på nett og i sosiale medier og tilgjengelige samlinger, både fysisk og digitalt har vært viktige satsningsområder. I 2015 videreførte vi disse satsningsområdene, og vi kan se tilbake på et positivt og travelt år med nye utstillinger, et bredt publikumsprogram, oppstart av flere forskningsprosjekter, stor aktivitet i samlingsforvaltningen og ikke minst ny besøksrekord!

Museet hadde totalt 120 780 besøkende til sine tre utstillingsarenaer. Dette var en økning på 24,6 % fra året før. Bymuseet og Teatermuseet på Frogner sto for oppgangen. Åpningen av den nye faste utstillingen «OsLove. Byhistorie for begynnere», populære temporærutstillinger som «Wiises Oslo» og «Volla vs. Keeg – Ung i Oslo», godt skolebesøk og et bredt byvandrer- og foredragstilbud bidro til den positive besøksutviklingen.

Arbeidermuseet hadde i 2015 fokus på svensk arbeidsinnvandring til Oslo før og nå. Temaet ble belyst gjennom en vandretstilling produsert i samarbeid med Oslo LO og flere arrangementer, konferanse og debatt i forkant av årets kommunevalg. Museet har et godt samarbeid om formidlingen av Akerselvas historie med Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, Norsk Teknisk Museum, bydel Sagene og Kulturkafeen Hønselovisas hus/Sagene Central.

På Interkulturelt Museum ble hovedutstillingen om norske romá videreført og supplert med en informativ katalog som utdyper temaene i utstillingen. Galleri IKM viste fire utstillinger som tematisk

spente fra museologiske problemstillinger til internasjonale krig- og konfliktsituasjoner. Avdelingen påbegynte et EØS-finansiert samarbeid med flere rumenske organisasjoner, startet opp et nytt utstillingsprosjekt om rasisme og fordommer, og er sammen med Norsk Folkemuseum prosjektansvarlig for en ny forskningspublikasjon i regi av Mangfoldsnettverket.

Oslo Museum fortsatte i 2015 satsningen på sosiale medier. Facebooksiden «Det ekte Oslo» oppnådde 10.478 nye følgere, noe som tilsvarer en økning på 40 prosent fra fjoråret.

Det ble nedlagt et stort arbeid med museets samlinger. I tillegg til det løpende arbeidet med å katalogisere, digitalisere og tilgjengeliggjøre samlingene, startet museet opp et revita-prosjekt. Målet er å få en fullstendig oversikt over museets ulike samlinger og gjenstandenes tilstand som utgangspunkt for videre forvaltning og innsamling.

Museet påbegynte i 2015 diskusjoner rundt hva museet kunne bidra med i den aktuelle verdenssituasjonen, med stor tilstrømning av flyktninger til Oslo: Både hva vi tilbyr de som kommer og om vi bør dokumentere noe av det som skjer. Disse diskusjonene videreføres i 2016.

Museet har en relativt stram driftsøkonomi, men klarer å tilby et rikholdig utstillings- og publikumstilbud av høy kvalitet takket være mange støttespillere og samarbeidspartnere, prosjektmidler fra ulike instanser og ikke minst dedikerte medarbeidere. Jeg vil derfor takke Byantikvaren, Byarkivet og Kulturetaten i Oslo kommune, Norsk Teknisk Museum, Norsk Folkemuseum, Jødisk Museum

Oslo, Norsk Form/DogA, Nasjonalmuseum for kunst, arkitektur og design, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, bydel Sagene, Kulturkafeen Hønselovisas Hus, NRK, Språkrådet, Universitetet i Oslo, Oslo Byes Vel og en rekke andre samarbeidspartnere både i og utenfor det nasjonale museumsnettverket for konstruktivt og berikende samarbeid i året som har gått.

Oslo kommune og Kulturdepartementet takkes for midler til driften, og Norsk Kulturråd, Fornyings- og moderniseringsdepartementet, OBOS, Fritt Ord, Bergesenstiftelsen, Sparebankstiftelsen, Stiftelsen Sat Sapienti, J. Petilitz og hustru Margrethes stiftelse, Den svenske ambassaden samt Den kulturelle skolesekken, Den kulturelle spaserstokken og Oslo XL (Oslo kommune) for støtte til prosjekter og utstillinger. Museet mottok også gaveforsterkning fra Kulturdepartementet på flere av prosjektmidlene.

En stor takk går til museets venneforeninger og styrets medlemmer for konstruktivt samarbeid, og ikke minst til museets fantastiske medarbeidere for en enestående innsats i et hektisk år med mange store oppgaver.

Årsmeldingen er disponert etter statens mål for museumssektoren slik de er formulert i Proposisjon 1S (2014–2015), statsbudsjettet, og senere gjentatt i Kulturdepartementet tildelingsbrev til museet.

Lars Emil Hansen
Museumsdirektør

Mål: «Museene skal være profesjonelle og aktuelle institusjoner og ha en aktiv samfunnsrolle».
(Prop. 1 S 2014–2015)

Oslo Museum arbeider kontinuerlig med å fornye museet som en kunnskapsbedrift med en aktiv samfunnsrolle. I museets strategiplan fram mot 2020 videreføres planer for en innholdsmessig fornyelse. Museets personale deltar jevnlig på kurs og seminarer i regi av de nasjonale museumsnettverkene og andre institusjoner for å heve og dele sin kompetanse. Nedenfor framhever vi noen fornyingsområder som vi arbeider med, jf. den overordnede målsettingen. Det vises ellers til de andre kapitlene/målområdene der fornying også er et gjennomgående delmål.

SAMFUNNSROLLE

«Museenes samfunnsrolle eller samfunnsoppdrag ligger i å utvikle og formidle kunnskap om menneskers forståelse av og samhandling med sine omgivelser. I dette ligger stor faglig frihet og samtidig utfordringer for museene å definere hva som er relevant og viktig i et samfunnsperspektiv. Dette er et faglig kjernespor for museene, som krever kontinuerlig analyse og refleksjon.» (St. melding 49 (2008–2009): Framtidas museum. Forvaltning, forskning, formidling, fornying, senere er formuleringen gjentatt i samtlige tildelingsbrev fra staten).

Oslo Museum utøver sin samfunnsrolle ved å samle inn, forvalte og produsere kunnskap om urbane endringsprosesser i vid forstand, herunder migrasjon og teaterhistorie, og ved å formidle kunnskap som bidrar til refleksjon, nye perspektiver og til respekt på tvers av sosiale, kulturelle og etniske forskjeller.

Oslo Museum ønsker å være en attraktiv og engasjerende møteplass for Os-

los sammensatte befolkning. Vi vil at våre arenaer skal være steder for kunnskaps- og meningsutveksling basert på museets samlinger, egen forskning og bidrag fra andre kunnskapsmiljøer.

Vi ønsker å inspirere byens innbyggere i alle aldre til engasjement for bysamfunnet og bymiljøet, og de menneskene som bor i byen. Vi ønsker å være en naturlig del av befolkningens liv fra barndom til alderdom, og slik være en sentral bidragsyter til Oslos mangfoldige kunnskaps- og kulturtilbud.

Oslo Museum skal være seg bevisst sin makt til å definere kulturarv. Det påhviler derfor museet et stort ansvar i å velge ut historier som gir et dekkende og relevant bilde av det mangfoldet som kjennetegner dagens (by)samfunn i sin innsamling og formidling.

PLANER FOR FAGLIG UTVIKLING OG NYTENKNING INNEN FORVALTNING, FORSKNING OG FORMIDLING

Styret, museets ledelse og medarbeidere har gjennom året arbeidet med ny strategisk plan for museet fram mot 2020. Arbeidet har foregått i en dialektikk mellom museets fagavdelinger, museets ledelse og styret. Som ledd i arbeidet har det vært avholdt et halvdags styreseminar, der museets arbeid med minoriteter og mangfold har vært tatt opp til diskusjon. I tillegg har styret vært opptatt av museets ytre organisasjon og faglige profil – knyttet til eierstrukturer, eierstiftelser, venneforeninger og posisjonering i forhold til andre museer.

STRATEGIER OG PLANER FRAM MOT 2020, NOEN HOVEDPUNKTER:

Forvaltningsstrategi: prioritering, sikkerhet og tilgjengelighet

Oslo Museums samlinger skal speile det sammensatte bysamfunnet i fortid og nåtid. Samlingsforvaltningen skal være profesjonell og bidra til å sikre og tilgjengeliggjøre kunnskap om byen for dagens og fremtidens forskere og annet publikum. Digitalisering, sikring og samlingsrevisjon er derfor viktige satsningsområder fram mot 2020.

Kunnskapsstrategi: kunnskapsproduksjon om samtid, nær fortid og egne samlinger

Prioriterte satsningsområder for museets forskning fram mot 2020 er minoriteter og kulturelt mangfold, urbane endringsprosesser, norsk teaterhistorie etter 1950 og egne samlinger. Museets forskningsprosjekter kombinerer i stor grad aktiv dokumentasjon/innsamling, forskning og formidling. Forskningsresultatene formidles i kataloger og tidsskrifter, i tillegg til i utstillinger. Det er et mål i den kommende planperioden med flere fagfelleverderte publikasjoner. Museet vil søke samarbeid med andre museer og forskningsinstitusjoner.

Formidlingsstrategi: attraktiv, aktuell og engasjerende formidling på alle arenaer

Oslo Museums formidlingstilbud skal være nyskapende, kunnskapsbaserte og tilgjengelige for alle. En attraktiv og aktiv formidlingsprofil er nødvendig for Oslo Museum for å synes i det store mangfoldet av kulturtilbud som finnes i Oslo. Formidling betyr her museets totale utadrettede virksomhet og alle

Over: Fornyelse av underetasjen på Bymuseet. Riving, snekring og maling må til før den nye utstillingen monteres. Under: Åpningen av Oslove nærmer seg. Utstillingsarkitekt Julia Yran (t.v.) og konservator Line Petzold fra Kulturhistorisk museum (t.h.) legger siste hånd på monterne i utstillingens middelalderavdeling. Foto: Hanna Gogstad / Oslo Museum

tilrettelagte møter mellom publikum og museet: utstillinger, forskjellige digitale formidlingstilbud, undervisning, omvisninger, foredrag, workshops og kommunikasjon gjennom sosiale medier. Viktige mål i strategiplanen er flere brukere av museets totale tilbud, økt skolebesøk og nye og attraktive utstillinger. Oslo Museum skal fortsatt være en arena for «livslang læring og opplevelse» med publikumstilbud som dekker de fleste faser av livsløpet fra barndom til alderdom. Museet skal blant annet tilby spesielt tilrettelagt formidling til skoleklasser, barnefamilier, demensrammede personer og voksne minoritetsgrupper.

MARKED, KOMMUNIKASJON OG SAMFUNNSKONTAKT

En viktig del av Oslo Museums fornyingsarbeid de siste årene har vært å bygge opp en profesjonell markeds- og kommunikasjonsseksjon bestående av leder marked og kommunikasjon og nettredaktør/kommunikasjonsrådgiver. Marked og kommunikasjon arbeider for å synliggjøre museet i ulike kanaler, utvikle dialog med publikum, bygge Oslo Museum og de ulike stedene som merkevare(r), og spre informasjon om museets tilbud i tråd med museets visjon og strategiske plan. Seksjonen samarbeider tett med museets øvrige avdelinger. Økt fokus på strategisk pressearbeid har gitt en forbedret og mer presis pressehåndtering. Dette har gitt uttelling i form av redaksjonelle omtaler av ulik størrelse.

Nett og sosiale medier i 2015

Satsningen på sosiale medier ble videreført i 2015, og museet kommuniserer nå på Facebook, Instagram, Twitter, YouTube, Flickr og blogg. Facebook og Instagram har vært prioritert med sterkt fokus på å skape engasjement. Dette har ført til gode resultater. Facebooksiden «Det ekte Oslo» har oppnådd 10 478 nye følgere i løpet av 2015, noe som tilsvarer en økning på 40 prosent fra 2014. Engasjementet har økt med 109 prosent. Oslo

Museum er fortsatt det nest største museet i Norge i antall likerklipp, og det største i engasjement på Facebook. Instagram har hatt en økning på 252,5 prosent i antall følgere, mens engasjementet har steget med 109 prosent.

Nettutstillinger

Museet produserte i 2015 25 tematiske nettutstillinger basert på museets fotosamling i samarbeid med Aftenposten og osloby.no, publisert på Aftenpostens nettsider, og 35 nettutstillinger i samarbeid med Dagsavisen, publisert på deres nettsider.

Annen digital formidling

Nytt av året er samarbeidet med Nasjonal Digital Læringsarena. NDLA er en åpen læringsplattform som tilbyr digitale læremidler for alle fag i videregående skole. Arbeidermuseet og Bymuseet har levert artikler, oppgaver, film- og billedstoff til historieseksjonen innenfor temaene industrialisering og arbeiderkultur og Det moderne Norge. NDLA og museets formidlere har i den sammenheng produsert en film om drabantbyen som by- og boligform. Arbeidermuseet har bidratt i NRKs serie «Hemmelige rom», og eksperimentert med en kahoot for elever, et interaktivt quizprogram med flervalgsoppgaver.

Publikumsundersøkelser

Det ble gjennomført kontinuerlige publikumsundersøkelser ved Bymuseet i 2015. Målet har vært å kartlegge museets publikum for å få mer kunnskap om hvem de er, og hva de ønsker av museet. Til den nye faste utstillingen «OsLOve. Byhistorie for begynnere» laget vi en egen publikumsevaluering. Undersøkelsen viste at 82,5 prosent av 305 respondenter mener utstillingen svarte til deres forventninger og hele 93,7 prosent vil anbefale utstillingen til andre. Museet får også tydelige innspill om flere og mer utfyllende tekster på engelsk, noe som gjenspeiler at vi de siste årene har fått et mer internasjonalt publikum enn tidligere.

Synlighet i media

Pressedekningen av museene har vært jevn året rundt, men fikk et oppsving i forbindelse med åpningen av utstillingene «OsLove» og «Wilses Oslo», som begge fikk sendetid i Østlandsendingen og oppslag i Aftenposten. Anne Stine Johnsbråtens dokumentarprosjekt «Volla vs. Keeg» ble også bredt omtalt, blant annet med en større reportasje i A-magasinet. I løpet av 2015 har vi oppnådd 60 omtaler av utstillinger og ligger med dette på samme nivå som i 2014.

Annonsering

Annonseplaner for museets aktiviteter er utarbeidet og publikumstilbudet er utarbeidet og publikumstilbudet har vært ukentlig annonsert på nett og papir. I tillegg har det vært rykket inn spotannonser som forsterkning av publikumspotensial der dette har vært formålstjenlig. Museet har også begynt med mer digital annonsering i 2015.

DET NASJONALE MUSEUMSNETTVERKET

Oslo Museum er ansvarsmuseum for nasjonalt museumsnettverk for minoriteter og kulturelt mangfold (Mangfoldsnettverket). Museet deltar både i dette og andre nettverk for å sikre egen faglig utvikling, nytenkning og profesjonalisering, og for å bidra til kompetanseoverføring til andre museer. I tillegg til Mangfoldsnettverket er museet med i Fotonettverket, Nettverk for industri- og teknologihistorie og Herregårdnettverket. Museet deltar på samlinger i nettverkene og er med i konkrete prosjekter.

Mangfoldsnettverket

Det er et prioritert mål at museene skal gjenspeile samfunnets kulturelle mangfold i sin virksomhet. Mangfoldsnettverkets mål er å styrke arbeidet med minoriteter og kulturelt mangfold i de norske museene, og være en plattform for diskusjoner, erfaringsutveksling og gjennomføring av samarbeidsprosjekter. Nettverket ble etablert i 2006, og har siden starten hatt et økende antall med-

Daværende ordfører Fabian Stang rett etter å ha klippet snoren til den nye byhistoriske utstillingen Oslove, sammen med direktør Lars Emil Hansen, tidligere styreleder Per Ditlef Simonsen, Lars Lillo-Stenberg og styreleder Bernt Bull og Åge Pettersen fra OBOS. Foto: Hanna Gogstad / Oslo Museum

lemsmuseer. I dag teller nettverket 29 institusjoner, og cirka halvparten er aktivt med i ulike prosjekter. I 2015 har arbeidet i nettverket særlig vært knyttet til et nytt felles bokprosjekt.

Felles forskningsprosjekt i mangfoldsnnettverket: «Minoriteter og inkludering i norske museer» (bokprosjekt)

Mangfoldsnnettverket fikk støtte fra Kulturrådet til bokprosjektet «Minoriteter og inkludering i norske museer». I forbindelse med prosjektet ble det gjennomført et startseminar for prosjektet på Museumsfabriken på Strømmen (Akershusmuseet) 17.06.2015, og et større to-dagers arbeidsseminar ved Perspektivet Museum i Tromsø 12.–13.11.2015. I tillegg har det vært gjennomført flere nettverksmøter og redaksjonsmøter. Ti museer bidrar med artikler til boken. Kaisa Maliniemi (Varanger Museum), Thomas Walle (Norsk Folkemuseum) og Anders Bettum (Oslo Museum) er valgt som redaktører. Boken forventes utgitt mot utgangen av 2016.

KONSOLIDERING MED POPSENTERET?

Oslo Museum mottok på vårparten en henvendelse fra byrådet om «tettere samarbeid mellom Oslo kommune og Oslo Museum», om drift og videreutvikling av Popsenteret. I praksis ønsker kommunen en eller annen form for konsolidering mellom de to institusjonene, da de mener det vil kunne føre til en faglig styrking av virksomhetene. Museets styre utreder saken nøye, og har som forutsetning for å gå i forhandlinger om konsolidering at prosessen må føre til en reell styrking av begge partene.

IMMATERIELL KULTURARV

I 2007 ratifiserte Norge Unescos konvensjon om immateriell kulturarv. Immateriell kulturarv omfatter blant annet språk, utøvende kunst, sosiale skikker, sang, tradisjonelle håndverksferdigheter og ritualer. Konvensjonen skal sikre at denne kulturarven, som på grunn av sin immaterialitet oppfattes som spesielt sårbar, vernes. Oslo Museum arbeider med immateriell kulturarv i flere prosjekter og formidlingstilbud. Dokumentasjons- og utstillingsprosjektet «Norvegiska

romá – norske sigøynere» tematiserer immateriell kulturarv knyttet til denne gruppens kunnskaper, språk og tradisjoner. I tillegg formidler museet immateriell kulturarv gjennom publikumstilbudet «Babysang» - der vi synger tradisjonelle barnesanger, gjennom det årlige arrangementet «Barnas Verdensdager», som arrangeres i samarbeid med Oslo World Music Festival og Oslo Musikk og Kulturskole, der er den immaterielle kulturarven er sterkt til stede gjennom dans, musikk og historiefortellinger, og gjennom juleverkstedet «Førjul på Frogner», der vi gir foreldre og barn opplæring i å flette juletrekurver, lage halmkranser og en rekke andre juletradisjoner. I tillegg har museet startet opp arbeidet med to utstillingsprosjekter som skal vises i 2016, som også omhandler immateriell kulturarv, en utstilling om Oslo-språk, som lages i samarbeid med MultiLing, UiO og en utstilling om musikk- og teatergruppa Tramteateret, som gjøres i samarbeid med medlemmene.

For ytterligere redegjørelse for museets fornyingsarbeid vises det til de øvrige målområdene/kapitlene: forvaltning, formidling og forskning.

Mål: «Museet samlinger skal sikres og bevares mest mulig og gjøres tilgjengelige». (Prop. 1 S 2014-2015)

Oslo Museum forvalter en av landets største billedsamlinger. Bylandskap og portretter av personer med tilknytning til Oslo er de viktigste motivkategorier. Billedsamlingen består av en kunstsamling med ca. 8000 katalognumre (maleri, grafikk, skulptur, papirkunst) og en fotosamling med anslagsvis to millioner negativer. Museets gjenstandssamling teller 20 000 objekter: bymodeller, scenemodeller, møbler, annet bohøve og ulike typer tekstiler, blant annet flere hundre teaterkostymer. De siste årene har museet aktivt samlet inn lydopptak som dokumenterer personlige historier, i hovedsak i form av livsløpsintervjuer og tematiske intervjuer med tilhørende fotodokumentasjon. Museet har også et omfattende fag- og referansebibliotek, flere privatarkiver og et større klipparkiv. Museet forvalter «Akersamlingen» som egen delsamling. Den inneholder forskjellige typer gjenstander fra ulike gårder i tidligere Aker kommune.

Innsamling og dokumentasjon: passiv og aktiv innsamling

Museet samler inn materiale som omfattes av formålsparagrafen i tråd med vedtatte strategier og planer. Samlingsbyggingen går langs to akser; passiv og aktiv.

Den passive samlingsbyggingen er gjevhenvelser til museet fra publikum som ønsker å gi bestemte objekter til museet. Henvendelsene blir vurdert av en tverrfaglig inntakskomite, som fatter vedtak om innlemming i samlingen eller ikke på grunnlag av samlingsstrategien. I 2015 behandlet museet totalt 72 henvendelser om til sammen 205 gjenstander. 101 nye fotografier og 131 objekter ble innlemmet i samlingene, enten som museumsobjekter

eller til vår pedagogiske samling. Deler av Oslo Byes Vels fotosamling, ca. 2000 bilder, var en av de større gavene museet vedtok å ta i mot i 2015.

Museets styre vedtok i 2015 midlertidig inntaksstopp for passiv innsamling fram til 2017. Museet skal i denne perioden ha fokus på å få oversikt over hva som allerede finnes i samlingene, som utgangspunkt for videre innsamling. Som andre museer har også Oslo Museum utfordringer med magasin-plass, og har derfor de siste årene ført en restriktiv innsamlingspolitikk.

Den aktive innsamlingen er tilknyttet museets egne forsknings- og utstillingsprosjekter, der både immaterielle og materielle vitnesbyrd blir samlet inn på bakgrunn av definerte problemstillinger. I 2015 ble det ikke gjennomført noen aktive innsamlingsprosjekter, men i 2016 vil det samles inn nytt materiale både til utstillingen om fordommer og rasisme på IKM og Bymuseets planlagte utstilling om 1970-tallet.

Digitalisering og tilgjengeliggjøring

Arbeidet med å digitalisere og tilgjengeliggjøre materialet for allmennheten har høy prioritet og pågår kontinuerlig. Målet om 3000 nye digitaliserte fotografier ble likevel ikke nådd, da en del av fotografenes arbeidstid ble prioritert til teknisk-praktisk utstillingsarbeid. Til sammen ble 2330 foto digitalisert, 1932 nye fotoposter opprettet i Primus og 20 106 foto-katalognummer ble revidert. Museet hadde pr. 31.12.2015 totalt 62 974 objekter ute på www.digitalt.museum.no mot totalt 60 203 objekter i 2014, en økning på 2771 objekter. Foto utgjør den største andelen med

60 477 enheter, billedkunst har 1355 poster og gjenstand 1136 poster.

Nettstedet oslobilder.no er fortsatt populært, og daglig får museet både bestillinger og tilbakemeldinger fra brukere, enten det gjelder korrigeringer av metadata eller historier knyttet til motiver. Etter at vi lisensierte alle våre bilder med lisensen «by-sa» (som er en meget åpen og brukervennlig lisens) er bruken, for eksempel av andre nettressurser som Wikipedia og Europeana, men også av lokale nettsider økt betydelig. 190 000 besøkende var innom oslobilder i 2015.

Som et ledd i museets digitale satsing, legges også alle artikler i museets tidsskrift Byminner etter avtale med forfatterne som referanse og på Wikipedia med lenke til relevante artikler. Også andre referansehenvisninger til vår samling blir lagt inn på aktuelle Wikipedia-artikler. Bibliotekarens aktivitet og innsats på Wikipedia ble brukt som eksempel til etterfølgelse på et Wikipediaseminar i Tromsø i mars 2015.

Bibliotek og arkivalia

Biblioteket fungerer som et ressurs- og fagbibliotek innen Oslos historie. En stor del av besvarelsene på referanse-spørsmål foregår pr. e-post og ved å sende scannet materiale. Andelen av materialet fra klipparkivet som er scannet, øker derfor år for år, og det planlegges egen søkemulighet på nett for publikum i vårt digitaliserte klipparkiv.

Arbeidet med retrospektiv katalogisering ble intensivert. Bibliotekaren har deltatt på kurs om katalogisering av eldre bøker og om bokkultur i Christiania på 1600- og 1700-tallet.

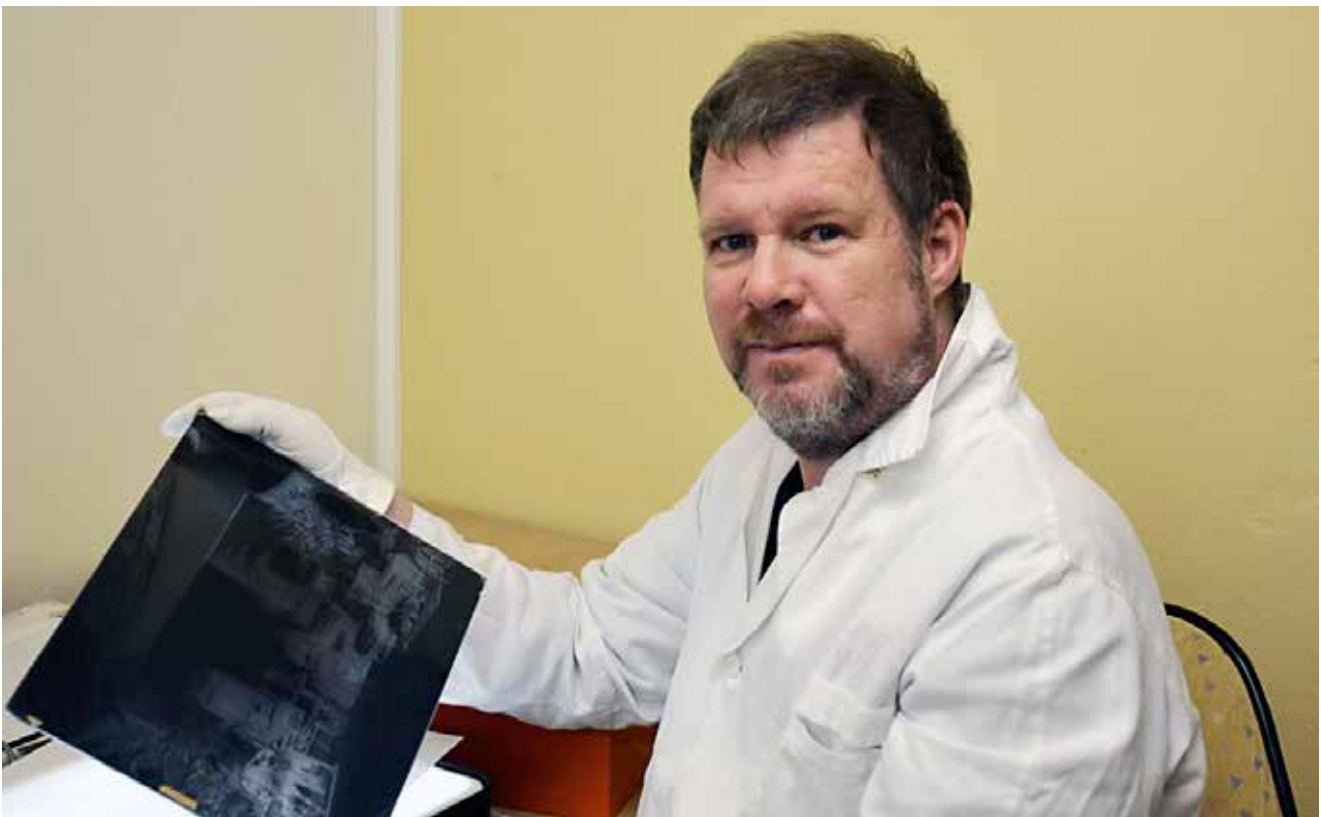

Øverst fra venstre: Magasinforvalter Thor Hovde og museumsassistent Harald Lysakermoen sjekker alle møblene imøblelmagasinet. Foto: Fredrik Birkelund / Oslo museum. Øverst til høyre: Gleden er stor når vi pakker ut dukkeklær som har god proveniens og er i god stand! Foto: Lone Lunde / Oslo museum. Under fra venstre: Ikke visste vi at den kjente pop-gruppen Beatles var representert med nydelige nylonstrømper i samlingen. Foto: Lone Lunde / Oslo museum. Under til høyre: Avdelingsleder for dokumentasjon og samling Kristin Gaukstad, magasin- og samlingsforvalter Thor Hovde, fagkonsulent Lone Lunde, en regnemaske og en hatt. Foto: Christina Krüger.

FORVALTNINGEN 2015 I TALL

- 72 saker behandlet i inntakskomiteen med til sammen 205 gjenstander (hvorav 19 kunst)
- 131 gjenstander/kunst innlemmet, de fleste til ped. samling, resten videreformidlet til andre institusjoner
- 22 av sakene i 2015 er relatert til Revita, bl.a. diskusjoner om avhending av 12 sofaer og 8 pianoer
- 270 nye registreringer, 1517 revideringer i gjenstand
- 81 nyregistreringer, 983 revideringer i billedkunst
- 101 nye fotografer innlemmet
- 2330 nye digitaliserte foto og 1932 nye fotoposter
- 2568 nypubliserte enheter foto
- 20 106 revideringer i foto
- 704 bestillinger av foto/kunst
- 486 utlån fra biblioteket
- 160 tilvekster bøker og arkivalia
- 530 brukere av biblioteket (interne og eksterne)
- 275 referansespørsmål til biblioteket besvart pr. e-post

Over: Akers mekaniske verksted, 1925. Foto: Anders B. Wilse/Oslo Museum

Under: Fotoarkivar Vegard Skuseth håndterer en verdifull serie store glassnegativer etter fotograf L. Szacinski. Foto: Harald Lysakermoen /Oslo museum

Biblioteket hadde i 2015 530 brukere, nesten 100 flere enn året før (426), og besvarte i tillegg 275 referansespørsmål per e-post.

Sikring og bevaring

Det store arbeidet med å revitalisere samlingene er videreført i 2015. Målet er å få bedre oversikt over hva museet faktisk har som grunnlag for videre innsamling. Arbeidet består blant annet i å kartlegge gjenstander og maleriers plassering og tilstand, og å katalogføre og fotografere uregistrerte objekter. Høsten 2015 ble det nyregistrert 270 gjenstander og 81 kunstverk, samt revidert/gjort endringer i 2500 registreringer. Museet har innført strekkode for gjenstandene/maleriene som del av prosjektet.

I fotosamlingen prioriteres store negativer og positiver, og digital registrering av eldre materiale fra den manuelle katalogen. Retrospektiv katalogisering prioriteres også i bibliotekets samlinger, samt revidering i nytt katalogsystem.

Samarbeid, innlån og utlån

Museet samarbeider med andre museer og arkivinstitusjoner både om magasinprosjekter, digitalisering og innsamling (se også egne punkt nedenfor), og om kompetanseheving på samlingsforvaltning. Vi låner ut malerier og gjenstander fra egne samlinger til andre institusjoner med akseptabelt sikkerhetsnivå, og låner også selv inn materiale til utstillinger når vi har behov for det. Til sammen 353 møbler og malerier er lånt ut til ulike museer og institusjoner. Avdelingsleder har i løpet av året holdt flere kurs i samlingsforvaltning, innsamling og samtidsdokumentasjon for kolleger ved andre museer.

Wilse-jubileet

I 2015 bidro museet til feiringen av 150-årsjubileet for fotografen Anders Beer Wilses fødsel. Oslo Museum har spilt en sentral rolle som eier og forvalter av ca. 10 000 av Wilses oslonegativer. En nasjonal jubileumskomite bestående av Norsk

Folkemuseum, Oslo Museum, Nasjonalbiblioteket, Norsk Maritimt Museum, Norsk Teknisk Museum og Preus Museum har planlagt og avviklet en rekke arrangementer i jubileumsåret. Fotoarkivar Vegard Skusesteth har vært museets representant i komiteen.

Bymuseet viste utstillingen «Wilses Oslo» og bidro til jubileumsboken «Wilse. Mitt Norge», redigert av Norsk Folkemuseums konservator Trond Bjorli og utgitt på Press forlag. Vår egen fotoarkivar Vegard Skusesteth sto for bokas kapittel om Wilse som by- og hovedstadsfotograf. Wilses Facebookside har hatt daglige nyheter og oppdateringer gjennom hele året, med 2135 følgere.

Evakueringsmodul

Oslo Museum søkte med to samarbeidsmuseer, Norsk Teknisk Museum og Norsk Folkemuseum, om midler til utvikling av en evakueringsmodul/digitalt rapporteringssystem for samlinger. Det viser seg at de fleste museer har manuelle lister for evakuering og krisehåndtering, tross en digital gjenfinning i systemverktøyet Primus. Prosjektet søker derfor å finne løsninger for håndterbar evakuering av samlingene gjennom å bruke eksisterende data, implementere flere av SPECTRUM prosedyrer samt å ha dialog med de som faktisk skal utføre evakueringen: brannvesen, restverdimannskap og forsikringsselskaper.

Retningslinjer for prioritering, avhending og destruksjon av kulturhistoriske gjenstander

Oslo Museum og Randsfjordsmuseene deltok i dette toårige prosjektet under ledelse av Bymuseet i Bergen. Våren 2015 ble utkastet til retningslinjer sendt ut på høring. Det er tydelig at dette er problemstillinger mange er opptatt av, da tilbakemeldingene var mange. Flere ble bakt inn i veiledningen / heftet som ble trykket og publisert av Norsk kulturråd høsten 2015. Se <http://www.kulturradet.no/vis-publikasjon/-/retningslinjer-for-avhending>

Avhendingsportal for museums-gjenstander

Som en oppfølging av prosjektet med retningslinjene for prioritering og avhending søkte Bergen bymuseum, sammen med KulturIT, Oslo Museum og Randsfjordsmuseene midler til å utvikle spesifikasjoner for en nettbasert løsning som skal kunne tilby gjenstander som skal avhendes til andre museer eller kulturinstitusjoner, før det eventuelt åpnes for salg til andre interesserte. Bakgrunnen er at dersom et museum finner å avhende gjenstander er det en grunnleggende forutsetning, slik det står i ICOMs etiske regelverk «... at en gjenstand som skal avhendes først tilbys andre museer».

Fellesmagasin Oslo

Oslo Museum er med i et samarbeid om å utvikle et fellesmagasin for Oslo-regionen. Samarbeidspartnere er Norsk Teknisk Museum, Norsk Maritimt Museum (nå del av stiftelsen Norsk Folkemuseum) og Kulturretaten i Oslo kommune med underliggende etater. Prosjektbeskrivelse med skisse til kravspesifikasjon ble overlevert Norsk Kulturråd i 2013. I 2015 har det vært liten aktivitet i prosjektet.

Mål: «Museene skal legge til rette for kunnskap og opplevelser». (Prop. 1 S 2014–2015)

En viktig ambisjon for Oslo Museum i planperioden 2012–2015 var å være en døråpner for byens innbyggere og tilreisende til å forstå dagens mangfoldige (by)samfunn, og de historiske prosessene som har formet dagens storbyliv og bymiljø. Bymiljø handler både om relasjoner mellom mennesker, og mellom menneskene og deres fysiske og naturlige omgivelser. Museet har hatt som ambisjon å ta aktivt del i samfunnsdebatten og være en arena for kunnskapsformidling,

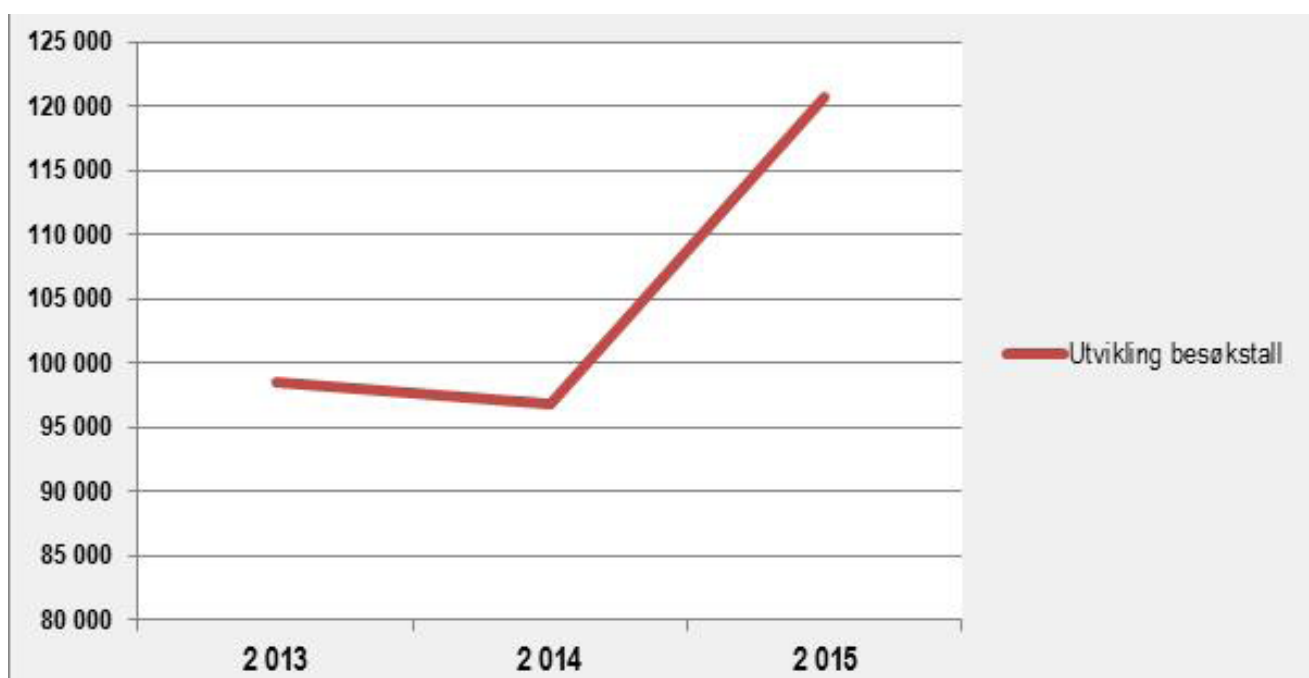
dialog og refleksjon, og arbeider både historisk og samtidsrettet. Museet ønsker å tilby utstillinger og program som et bredt publikum opplever som attraktivt og interessant, parallelt med at vi utvikler vår samfunnsrolle gjennom publikumstilbud som fremmer kritisk refleksjon. Viktige mål i strategisk plan er flere brukere av museets totale tilbud, økt skolebesøk og nye og attraktive utstillinger. Museet etterstreber å ha et bredt tilbud av høy kvalitet, der mange stemmer slipper til, og tilbyr tilrettelagt formidling

til grupper med særlige behov. Minoriteter og kulturelt mangfold har særlig oppmerksomhet i museets formidling. Formidlingsarbeid er organisert i to fagavdelinger. Avdeling for minoriteter og mangfold har ansvar for formidlingen på Interkulturelt Museum, mens avdeling for by- og teaterhistorie er ansvarlig for publikumstilbudet på Bymuseet, Teatermuseum og Arbeidermuseum. Det samarbeides på tvers av avdelingene om blant annet utvikling av undervisningstilbud og produksjon av nye utstillinger.

Publikumsutvikling 2013-2015

Det totale besøket til museene for 2015 viser en betydelig oppgang. Bymuseet har slått alle tidligere besøksrekorder.

Oslo Museum	Samlet besøk til museene	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Antall pers. i grupper, barn/unge
2013	98 552	63 488	5838	16 097	13 129
2014	96 896	60 964	5463	19 339	11 130
2015	120 780	87 048	8240	14 466	11 026

Fra åpningen til «Baronesse Campingvogn: Museumsobjekt OMu.g 001067 Et utforskningsprosjekt» av Annelise Bothner-Bye.
Foto: Hanna Gogstad / Oslo Museum

Besøk på de ulike arenaene

Bymuseet / Teatermuseet	Samlet besøk til museene	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Antall pers. i grupper, barn/unge
2013	74 579	53 976	5312	9251	6040
2014	72 808	53 205	5248	9976	4379
2015	101 348	79 083	7800	9138	5327

Arbeidermuseet*	Samlet besøk til museet	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Antall pers. i grupper, barn/unge
2013	6566	4055	401	1728	382
2014	9695	4228	138	3240	2089
2015	8065	3985	48	1976	2056

Interkulturelt Museum	Samlet besøk til museet	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Antall pers. i grupper, barn/unge
2013	17 407	5457	125	5118	6707
2014	14 393	3531	77	6123	4662
2015	11 367	3980	392	3352	3643

Kommentarer til besøksutviklingen 2014–2015

Totalt sett ble måltallet for besøk i 2015, som var satt til 110 000 besøkende, innfridd med god margin. Bymuseet/Teatermuseet har hatt betydelig mer besøk i 2015, med en økning på 39%. Museet åpnet i januar den nye hovedutstillingen «OsLove. Byhistorie for begynnere». I tillegg har museet hatt populære nye utstillinger som «Wilses Oslo» og «Volla vs Keeg – Ung i Oslo».

Arbeidermuseet og Interkulturelt Museum har begge hatt en nedgang i besøket. Nedgangen på Arbeidermuseet skyldes delvis færre gruppeomvisninger for voksne enn året før. Også på Interkulturelt Museum har det organiserte besøket gått ned. Hovedutstillingen «Norvegiska roma – norske sigøynere» har fått stor oppmerksomhet og positiv omtale i museumsfaglige miljøer, men har ikke slått an hos et bredt publikum eller skolene på samme måte som den forrige utstillingen «Våre hellige rom». Det vil i 2016 arbeides med å utvikle nye skoleopplegg i tilknytning til utstillingen, som et forsøk på å øke skolebesøket.

PUBLIKUMSTILBUD PÅ STEDENE

INTERKULTURELT MUSEUMS PUBLIKUMSTILBUD

Hovedutstilling:

«Norvegiska romà/norske sigøynere – Ett folk mange stemmer»

September 2014–31. desember 2016

Utstillingen belyser den nasjonale minoriteten romàs historie, kultur og levekår i Norge. I tillegg til å gi innblikk i gruppens spesielle historie, diskuterer utstillingen spørsmål knyttet til menneskerettigheter, forholdet mellom minoritet og majoritet, fordommer, inkludering og ekskludering i det norske samfunnet. Utstillingen bygger på et omfattende intervju-, foto- og filmmateriale samlet inn i av museet i perioden 2010–2014. Pro-

sjektet er støttet av Norsk Kulturråd. Utstillingen er planlagt å stå ut 2016.

Arbeid med ny hovedutstilling

«Oss og de andre» – åpner i 2017

«Oss og de andre» er arbeidstitelen på prosjektet som skal munne ut i en ny hovedutstilling. Grunntanken i prosjektet er en problematisering av rasismebegrepet slik det brukes i dag, basert på en refleksjon rundt dikotomien «oss» og «de andre». Gjennom ulike museale grep ønsker vi å ta opp denne alvorlige og komplekse tematikken, hvor publikum skal engasjeres og konfronteres med egne fordommer. Målgruppen er primært barn og ungdom fra barne- og ungdomsskolens øvre trinn til videregående. Utstillingen har til nå fått støtte fra Norsk Kulturråd, IMDI og Fritt Ord.

Galleri IKM

Galleri IKM viser samtidskunst av høy kvalitet av kunstnere med minoritetsbakgrunn eller kunst som tematiserer kulturelt og etnisk mangfold. Galleriet har ambisjon om å være et møtested for spørsmål knyttet til globalisering, identitet og historie. En av intensjonene bak galleriet er at det skal være en døråpner til den norske kunstsce- nen for kunstnere med minoritetsbakgrunn. Flere undersøkelser har vist at denne gruppen fortsatt har vanskelig for å få innpass i den etablerte kunstsce- nen (Se f.eks Vassenden og Bergsgard 2011.) Ina Blom (professor i kunsthistorie og kunstkritiker) Pierre Lionel Matte (kunstner), Joron Pihl (professor i flerkulturelle utdanningsstudier) og Daniella van Dijk-Wennberg (kunsthistoriker) utgjør galleriets referansegruppe. I 2015 ble det vist fem utstillinger i Galleri IKM:

Shifting Sands

Kuratert av Susan Glenn

29. januar–15. mars

Utstillingen viste fotografier og dokumenter funnet i utbombede bygninger i Libya i 2011. Materialet dokumenterer historiske øyeblikk i landet fra kong Idris tid (1951–1969) til dagens styresett. Peter Boucka-

ert fra Human Rights Watch samlet materialet sammen med blant andre James Foley, en amerikansk journalist som senere ble drept i Syria. Susan Glen har som kurator tatt hånd om fotografiene og dokumentene.

Under Siege

Michel Pavlou

9. mars–16. mai

Den greskfødte videokunstneren Michael Pavlou tok utgangspunkt i egen barndom under diktatur i utstillingen «Under Siege». Utstillingen er koblet til dagens politiske uro og utforsker forestillinger om maktutøvelse og historiske omveltninger.

Oslo Fotokunstscole

Avgangsutstilling

9. mai–7. juni

Interkulturelt Museum leier ut lokaler til Oslo Fotokunstscole som selv kuraterer og organiserer sin utstilling. Utstillingen bidrar til å trekke nye publikummere til museet og gjøre museet og galleriet kjent i nye miljøer.

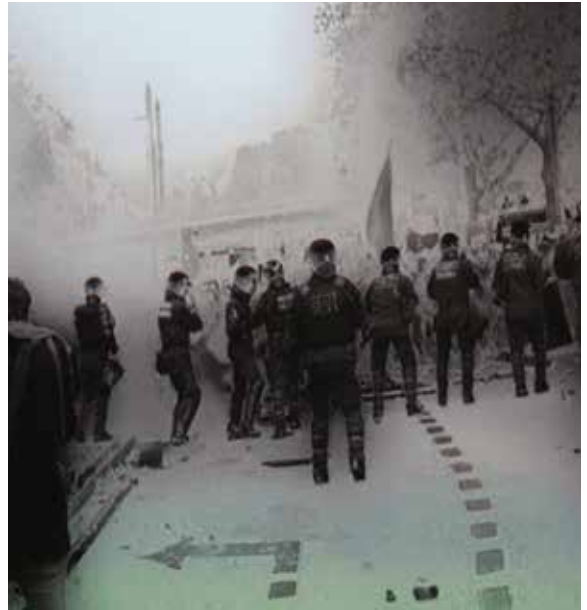
Baronesse Campingvogn:

Museumsobjekt OMu.g 001067 Et utforskningsprosjekt av

Annelise Bothner-Bye

11. juni–6. september

Campingvognen som inngår i utstillingen «Norvegiska romá - norske sigøynere», var til 2014 et sommerhjem for en norsk romfamilie. En gruppe designere ble invitert til å innrede vogna sammen med representanter for norske rom. Prosjektet diskuterte hvordan campingvogna kan stilles ut, hva vi kan lære av livet i vogna, og hvordan museet kan bruke den som museumsobjekt. Prosjektet inngikk i Annelise Bothner-Bys Ph.d-arbeid ved Kunsthøgskolen i Oslo. Deltagere i utstillingen var designerne Mads Pålstrup og Tabea Glahs i GrowLab, Bjørn Jørund Blikstad, Anna Ferm, Sara Polmar og Victoria Günzler i Günzler. Polmar, fotograf Marte Vike Arnesen og tekstforfatter Åsmund Kittang. Natalina Jansen og Safira Josef representerte rom-miljøet.

Over: Galleri IKMs utstillinger i 2015 var bl.a. «Shifting Sands», kuratert av Susan Sands og «Under Siege» av Michel Pavlou. I midten: «NOMAD Minority Filmfestival» i bakgården på IKM og «Norvegiska romå - norske sigøynere». Under: Forteller-teater med Georgiana Keable, Solfrid Molland og Ion Rasturnel under Barnas Verdensdager 2015.

Places

Farhad Kalentary

17. september–23. desember

Kalentary skapte med video og lyd en optisk illusjon med gallerirommet som arkitektonisk utgangspunkt. Kunstnerens arbeider fokuserer på det poetiske i hverdagslivet og utforsker tid og følelsen av rom. Det eksisterende arkitektoniske gallerirommet blir utfordret til å romme mer enn den opprinnelige formen. Tilskueren ble utfordret til å tenke rundt hva et rom og romslighet er.

Vandreutstillinger

«**Nasjonens barn**» er vist på Åsnes folkebibliotek på Flisa fra 14. april til 20. mai 2015. Utstillingen er laget av journalist og høgskolelektor Bernt Eide og belyser det norske samfunnets overgrep mot romanibefolkningen i nær fortid, sett gjennom enkeltmenneskers historier.

«**Humans of Oslo**» har i perioden 02.06–28.09 blitt vist på Attendo Rødtvet Sykehjem og vises for tiden i foajeen på Attendo Paulus Sykehjem på Grünerløkka. Utstillingen er laget av fotojournalist Iffit Qureshi og uttrykker gjennom fotoportretter og mindre intervjuer hennes egen kjærlighet til byen og det store menneskelige mangfoldet som utgjør dagens Oslo. Prosjektet er det siste året også blitt en bok med tittelen «Oslofolk».

Skoletilbud

Til utstillingen Norvegiska romà er det utarbeidet et undervisningsopplegg rettet mot ungdomskolene og videregående skole som tar for seg norske romas historie generelt og sett i lys av begreper som nasjonal minoritet og menneskerettigheter – i tråd med kunnskapsmålene i læreplanene. I 2015 deltok 43 skoleklasser på omvisning i utstillingen.

Museet har også utarbeidet skreddersydde byvandring for skoleklasser, som belyser kulturelt og religiøst mangfold på Grønland i et historisk

perspektiv. Vandringene har det siste året økt i popularitet, og det var 41 skoleklasser på byvandring med Interkulturelt museum i 2015. Byvandringstilbudet «Guide til Grønland» fikk støtte fra Den kulturelle skolesekken og 19 klasser deltok på dette våren 2015. Totalt skolebesøk på IKM i 2015 var 2085 elever.

Tilbud til barn og ungdom

– utenom skolebesøk

Fastelavensfeiring:

137 barn og voksne laget masker pyntet med gull, glitter og fjær, i tillegg til tradisjonelle fastelavensris.

Bakgårdsfest i Tøyenbekken 5:

George Sheldon Blackman and the Soul Rebels sto for musikken på IKMs bakgårdsfest. Interiørarkitekt og utstillingsdesigner Annelise Bothner-Bye åpnet utstilling i galleriet og våre naboer i Jenssens Have serverte mat fra grillen. Bakgårdens barneklubb stilte ut egenproduserte campingvogner i trærne.

Barnas Verdensdager: I samarbeid med Rikskonsertene og Oslo World Music Festival inviterer IKM hvert år til et stort musikk- og kunstverksted med konserter, dans, internasjonal mat og en rekke forskjellige aktiviteter for små og store. 3000 barn og voksne deltok på arrangementet, nesten en halvering fra året før. Nedgangen i besøk skyldes at festivalen var redusert til én dag. Vi håper at den blir utvidet til to dager igjen i 2016!

Byvandring

Interkulturelt museum har hatt to åpne byvandring i 2014. Begge inngikk i Kjenn din by-programmet, omtalt under Bymuseet. Det er i tillegg gjennomført fire bestilte byvandring for voksne grupper.

Religionenes dag

Interkulturelt museum stilte med koordinator til religionenes dag, som ble gjennomført 29. mai. Som tidligere år var det boder på Grønlands Torg

og scene med forskjellige underholdningsbidrag fra de ulike religionene. Interkulturelt museum bidro med byvandring under temaet «Grønland – En religiøs smeltedigel?».

EØS-samarbeid med Romania

IKM har i 2015 deltatt i to samarbeidsprosjekter finansiert av EØS-midler, et med Cultural Metropolis Association, en ung og aktiv kulturorganisasjon basert i Bucuresti, og et med Eurocentrica; en tenketank med folk fra academia, politikk, frivillige organisasjoner og næringsliv. Samarbeidet er en forlengelse av museets arbeid med tilreisende rumenske romà og tiggere i Oslo. Kulturutvekslingsprogrammet med Romania skal bidra til å styrke kunst- og kulturtilbudet, øke innbyggernes medvirkning i kulturlivet og fremme forståelsen av kulturelt mangfold.

Balkanik Festivalen, et av samarbeidsprosjektene, var en tre dager lang verdensmusikkfestival i Bucuresti med noen av de største bandene på Balkan og i Sørøst-Europa. Utstillinger som presenterte livsstilen og kulturen til minoriteter som bor i Romania var også en del av festivalen. Festivalen arbeider for å skape større forståelse mellom de balkanske minoritetene i Romania, og mellom andre minoriteter og rumenere. Arrangementet gir minoriteter mulighet til å vise frem sin historie og kultur. Interkulturelt museum bidro med råd om multikulturelle tema og minoriteters bidrag til kulturarven. En fotoutstilling om norske samer ble vist under festivalen. Museet kom i kontakt med flere kunstnere med rombakgrunn på festivalen. Resultatet av møtet vises i Galleri IKM i 2016 i utstillingen «Bucharesti stories».

NOMAD Minority Film Festival

arrangerte utendørskino i fire rumenske byer i juni og en utendørs filmfestival i Oslo i september. Bakgården på Interkulturelt Museum ble gjort om til utekino med et stort lerret, campingstoler og popcorn.

Mange elever i osloskolen har allerede besøkt den nye byhistoriske utstillingen «Oslove. Byhistorie for begynnere». Foto: Hanna Gogstad / Oslo Museum.

Kafé Asylet hadde alle rettigheter på festivalområdet. Det ble vist tolv spillefilmer og kortfilmer fra Romania og Norge. Arrangementet ble åpnet av konsul Mr. Mihai Oprescu fra Den rumenske ambassaden. Filmfestivalen søkte å gi et bilde av forholdene etniske minoriteter lever under.

Kulturminnedagene: håndverksmesse i bakgården

I samarbeid med den rumenske kulturorganisasjonen Eurocentrica og EØS-midler viste sigøynere/romá fra Romania viste frem mangfoldet i sine håndverkstradisjoner. En skjemaker, en cymbalmaker, en kurvfløtter og en smykkemaker gjestet Oslo og Interkulturelt Museum. I samarbeidet inngikk også et forskningsprosjekt som resulterte i rapporten "Positive aspects of migration: Roma women and Roma craftspersons as agents of change". Målet med forskningsprosjektet var å

belyse positive aspekter ved migrasjon, der romkvinner og kunsthåndverkere var endringsagenter.

Interkulturelt Museums venneforening

De siste årene har det dessverre ikke vært noen aktivitet i venneforeningen på Interkulturelt Museum. På sikt ønsker vi å revitalisere Interkulturelt Museums venneforening i en eller annen form.

BYMUSEETS FORMIDLINGSTILBUD

Ny fast utstilling:

OsLove. Byhistorie for begynnere
Utstillingen ble åpnet 20. januar av ordfører Fabian Stang, og belyser hovedtrekk ved Oslos historie fra middelalderen til i dag. Utstillingens hovedtemaer er byens vekst og utvikling og byens historie som innflytter- og innvandrerby. Disse perspektivene er valgt med utgangspunkt i den

aktuelle byutviklingen som nettopp er preget av stor byvekst, innflytting og innvandring. Utstillingen er bygget opp som en visuell og tredimensjonal «historiebok», der film, fotografi, malerier og enkle gjenstandstablåer tar publikum med til fortidens Oslo. Arkitekt Julia Yran var engasjert til å formgi utstillingen. Økonomisk støtte fra Oslo kommune, OBOS, Sparebankstiftelsen, Bergesenstiftelsen og Stiftelsen Sat Sapienti har vært avgjørende for gjennomføringen av prosjektet.

Andre faste utstillinger Kjøkkenveien til historien

Da Bymuseet åpnet sin forrige basisutstilling i 1985, var dette et av trekkplastrene: seks historiske kjøkkenmiljøer som viste kjøkkenets utvikling fra middelalderens allrom til 1950-tallets spesialiserte og hygieniske spesialrom for tilberedning av mat. Utstillingen viser kjøkkenets skiftende innredning, møbler og redskaper, og

Øverst fra venstre: Kjenn din by-vandring rundt i Oslos landlige idyller med historiker Knut Are Tvedt og museumskonsulent Ida Lützw-Holm. Foto: Christina Krüger.
 Øverst til høyre: Skoleelever i utstillingen «Forelsket og foraktet». Midten: Vinterferietilbudet «Vil du smake på historien». Under: Voksenopplæringstilbudet «Ankomst Oslo» tar kjøkkenveien til historien. Under til høyre: Middelalderskjelettet i Oslove fascinerer. Foto: Hanna Gogstad / Oslo museum.

gir innblikk i deler av hverdagslivets kulturhistorie i ulike sosiale miljøer. I forbindelse med fornyelsen av Bymuseets utstillinger som nå pågår, skal kjøkkenutstillingen etter planen revitaliseres og utvides fram mot 2020.

Frogner hovedgård

Stilhistoriske interiører 1750–1900

Frogner hovedgårds andre etasje står nærmest som i 1950 da museumsdirektør Harald Hals presenterte sin nymontering av salene etter en omfattende restaurering. Fordi museet ikke hadde gjenstander med tilknytning til bygningen, valgte han å presentere bygningen i form av stilhistoriske interiører med vakre møbler, malerier og gjenstander fra de kunsthistoriske periodene huset hadde vært gjennom.

Nye temporærutstillinger i 2015

Wilses Oslo

En utstilling av fotograf Anders B. Wilses (1865–1949) Oslo-motiver 24. mars–27. september

150-årsjubileet for Wilses fødsel ble markert en rekke steder i landet. Bymuseet bidro til jubileet med en egen fotoutstilling, som trakk et stort publikum. Oslo Museums samling på ca. 10 000 Wilses-bilder inneholder mange av hans mest ikoniske bilder. Utstillingen fokuserte på mellomkrigstidens Oslo, en moderne storby i rivende utvikling. Visningsperioden ble utvidet fra 3 til 5 måneder, og mange publikummere etterspurte en enda større presentasjon av Wilses Oslo-bilder.

Volla versus keeg – ung i Oslo

Anne Stine Johnsbråten, foto 6. oktober – 31. januar 2016.

Utstillingen tok opp fordommer knyttet til den historiske øst-vest tematikken i Oslo. Johnsbråten fulgte over tid to ungdomsmiljøer i hovedstaden: Jordal/Groruddalen i øst og Ullern i vest. Gjennom samtaler og foto fikk hun de unge til å reflektere over sitt eget syn på ungdomsmiljøene i byen, over forskjeller og likheter, og over egne og andres fordom-

mer om østkant og vestkant. Fra november ble utstillingen også vist i Kunstpassasjen på Jernbanetoget T-banestasjon. Utstillingen ble støttet av Fritt Ord og Scandinavian Photo.

Videreførte temporærutstillinger

Drabantbyen kommer! Bo-lig- og byutvikling etter 1948

Utstilling fra 2008 som belyser fremveksten av Oslos drabantbyer, dagligliv i drabantbyene og debattene om denne byformen i ettertid gjennom et bredt kulturhistorisk materiale som film, fotografier og kulturhistoriske interiører.

OsloFunktis

Arkitektur og livsstil i Oslo 1925–1940

Utgangspunktet for denne utstillingen er Oslos rike funktisarkitektur. I utstillingen benyttes mellomkrigstidens arkitektur og byforming som en innfallsvinkel til en bredere kulturhistorisk presentasjon av Oslo. Utstillingen er bygget på fotomateriale, tidstypiske malerier, modeller, digitale historiefortellinger, drakt og en rekke gjenstander fra tiden.

Forelsket og foraktet

Norske kvinner – tyske soldater

Med denne utstillingen ønsket museet å utfordre publikum til refleksjon og ettertanke rundt en fortiet side ved krigshistorien. Etter andre verdenskrig var norsk offentlighet preget av moralsk og politisk fordømmelse av «tyskerjentene». Folk så på deres valg som et nasjonalt svik – noe som utløste hat, aggresjon og sterke hevnaksjoner. Dette har preget både kvinnene selv, deres familie og etterkommere. Prosjektet var støttet av Norsk Kulturråd og Fritt Ord. Flere andre museer har ønsket å vise utstillingen. Fra januar 2016 vil den være å finne på Sør-Troms museum i Harstad.

Vandreutstilling

Krigens Kulturminner ble fra 16.06 til 5.08 vist ved inngangen til den døgnåpne Deichmann-filialen på Majorstuen. Utstillingen er laget i samarbeid med Byantikvaren og

baserer seg på deres registrering av minner fra andre verdenskrig i Oslo.

Skoletilbud

Den kulturelle skolesekken (DKS) er en vesentlig distributør og premisseleverandør for kulturtilbud til grunn- og videregående skole. For skoleåret 2014/15 fikk Bymuseet DKS-bevilgning til «Kjærlighet i krigstid» basert på utstillingen Forelsket og foraktet. Bevilgningen ble utvidet til å gjelde også for høsten 2015. I 2015 fikk Bymuseet også gjennomslag for «På sporjakt i Oslohistorien» et undervisningsopplegg for 4. trinn i den nye basisutstillingen. DKS-tilbudet oppfyller læreplanens mål om at elevene skal kjenne igjen historiske spor og lokale samlinger og minnesmerker. Ca. 6000 9-åringer vil etter intensjonsavtale med DKS besøke utstillingen hvert år fram mot 2019.

I løpet av 2015 har til sammen 2546 elever deltatt i Bymuseets to DKS-tilbud. Bymuseet tilbød i tillegg til DKS-tilbudene fem andre skoleprogram knyttet til museets utstillinger og tre tilbud til voksenopplæringsklasser. Til sammen deltok 5 598 elever på ulike trinn i Bymuseets undervisningsopplegg.

Voksenopplæringstilbudet

«Ankomst Oslo», som gir en lettfattelig innføring i dagens Oslo og byens historie, er vurdert videreutviklet til nyankomne flyktninger i 2016.

Faste omvisninger i utstillingene

Hver lørdag og søndag tilbyr museumsvertene to omvisninger for det allmenne publikum i museets utstillinger eller Frogner hovedgård.

Byvandring

Kjenn din by kan notere rekordstor oppslutning, på tross av ekstremt mye nedbør på tirsdager! Til sammen deltok 3132 personer på de 18 vandringene, mot 2753 i 2014. Fra årets repertoar kan nevnes «I kongelige fotspor på Bygdøy» i samarbeid med Det kongelige slott og Folkemuseet, Krigens kulturminner med byanti-

kvar Janne Wilberg, «Fryd og frykt på Tøyen» med museumspedagog Marte Ofstad og vandring med Erling Dokk Holm i Bjørvika og på Sørenga. Et arrangement som trakk et ungt publikum var sentrumsvandring med tegneserietrioen bak «Krüger & Krogh» akkompagnert av hemmelig avlytting og en VOLVO PV på to hjul i svingene. Den nye serien «Oppvokst i Oslo» ble innledet med programleder og skuespiller Geir Schau som tok oss med til Manglerud.

Tilbud til barn, unge og unge voksne

Vinterferietilbud: «Vil du smake på historien?»

Målet var å tilby barna mer sanselige museumsopplevelser, der lukt, smak, og egenaktivitet sto i sentrum. Barna fikk gå på jakt etter historisk mat i utstillingen OsLove og lage marsipan og limonade på «gamlemåten». Havregrøten ble inntatt i Frogners gamle kjøkken, og barna fikk smake på 1700-talls godteri takket være «snop-historiker» og forsker Ragnhild Hutchison. Aktivitetsskolene var tildelt to dager, mens én dag var åpen for alle. Over 80 barn deltok.

Høstferietilbud: «Klovnene kommer»

I høstferien kom to klovnere på besøk og viste hvordan misunnelse kan ødelegge vennskap – og hvordan man kan bli venner igjen. Teaterpedagogene Ingvild J. Våge og Karen Louise V. Grindvold gjennomførte seks forestillinger. En dag var for allment publikum, mens to dager var forbeholdt aktivitetsskolene. I alt fikk 276 personer med seg klovnenes tullete og trøblete vei til forsoning.

Babysang ble gjennomført med totalt 13 samlinger der musikk- og teaterpedagog Ingvild J. Våge lærte bort sanger, rim og regler til et ungt publikum. Muntlig overlevering eller tradering av den immaterielle kulturarven er et felt der minoritetskulturer og norske tra-

disjoner kan møtes på en god måte. Ca. 400 voksne og barn var med.

Babyvandring er et samarbeidsprosjekt med DogA og Nasjonalmuseets arkitekturformidlere. Ni vandring ble gjennomført, som trakk fra 20 til 60 voksne med barnevogn.

Piknik i parken 26. til 28. juni bød på seks konserter med blant andre Vegard Vang, The Northern Bell, Ida Hoem og Frida Annevik. Ca. 1500 unge gjester koste seg på gårdsplassen på Frogner. Festivalen var i samarbeid med Kulturetaten.

Førjul på Frogner

Ca. 1600 besøkende i alle aldre deltok på de tradisjonelle førjulsaktivitetene på Bymuseets juleverksted med blant annet fletting av juletrekurver, laging av halmpynt, ullengler, grankranser og støping av tinnsoldater.

Seniortilbud

Ambisjon om livslang læring i museet gjør seniortilbud til en naturlig del av publikumstilbudet. I 2015 mottok Bymuseet støtte til fem prosjekter. Fire av dem er samarbeidsprosjekter med eksterne partnere, og tre av disse er oppsøkende tilbud produsert for mennesker som ikke selv kan oppsøke museet. Spaserstokkmidlene, tildelt gjennom Kulturetaten, er avgjørende for utvikling av nye tilbud. I tillegg mottok vi i desember 2015 midler fra J. Petlitz og Hustru Anna Margrethes stiftelse til spesifiserte tilbud rettet mot byens eldre. Sistnevnte tilbud gjennomføres i 2016.

«Møte med minner» (MMM)

Museets tilbud til personer rammet av demens satte ny rekord i 2015 med 591 besøkende, mot 439 personer i 2014. Årets MMM-fagdag ble arrangert på Bymuseet 23. april og trakk 53 deltagere fra helse- og kultursektoren i hele landet. Museets formidlere deltok med innlegg. Pilotgruppa (Geriatrisk Ressurscenter, Norsk Teknisk Museum og Oslo Museum) avsluttet sitt oppdrag med å lage en

ny demofilm om MMM-metodikken. Både Arbeidermuseet og IKM har i 2015 implementert MMM i sine tilbud.

Crossing Cultures - sharing stories

er et tilbud som inviterer til åpne dialoger om likheter og kontraster mellom kulturer i dagens Oslo. Tilbudet er spesielt rettet mot nye og gamle innvandrer miljøer. Samtalene kan foregå på engelsk, norsk og med medbrakte tolker. Museet engasjerte pedagog Maimuna Sey som ansvarlig for prosjektet, men hun har pga. en annen stilling måttet begrense museumstilbudet til en ukedag og noe kvelds- og helgearbeid. ca. 150 personer har deltatt på Crossing Cultures i 2015.

«Siste skrik» var et oppsøkende tilbud tilrettelagt for eldre på institusjon. Vi vekket ungdomsminner gjennom en kommentert «populærhistorisk» mannekengoppvisning. Rammen var ni arrangementer, mens 22 sykehjem meldte sin interesse. Snittdeltagelsen pr. institusjon var på 40 personer. Totalt deltok ca. 240 personer i tilbudet.

«Gatelangs i Oslo». Artist /kulturerleder Ingeborg Selnes og Bymuseet samarbeidet om denne musikalske foto-forestillingen tilrettelagt for sykehjem. Tilbudet besto av en musikalsk forestilling og en lokalhistorisk fotoutstilling om livet i forstedene. I 2015 ble bydelene Østensjø, Gamlebyen og Grorud valgt, og utstillingene skal vandre innenfor hver bydel. Minst 400 personer har sett utstillingene. Sykehjemmene rapporterer at beboerne gjerne studerer bildene alene eller med pårørende, og flere har bestilt egen kopi av utstillingene!

«Musikk uten grenser - hvor øst og vest møtes», var en konsertserie med internasjonalt program ledet av sanger Sybil Richardson med Jai Shankar, Zotora Nygaard og Bill Spade. 136 eldre fikk oppleve en uvanlig og intim konsert gjennom denne miniturneen.

Samarbeid

Museet har satt seg mål om at formidlingen skal være nyskapende både museumsfaglig og pedagogisk, og samarbeider derfor med institusjoner som Høgskolen i Oslo og Akershus, Senter for museumsstudier ved Universitet i Oslo, Oslo Voksenopplæring Rosenhoff, Geriatrisk ressurscenter og andre museer og arkiv- og kunnskapsinstitusjoner for å fornye formidlingen og utvikle tilbud rettet mot ulike grupper. De siste årene har museet hatt et viktig strategisk samarbeid med Byantikvaren om formidling av Oslos arkitektur- og byutviklingshistorie.

Samarbeidet med andre museer er prioritert, i 2015 har vi hatt faglige møter/samarbeid med Norsk Folkemuseum, Ibsenmuseet, Sør-Troms museum, Vest-Agdermuseene, Forsvarsmuseet, Vigeland-museet, Akershus festning, Jødisk Museum Oslo, Oslo Ladegård og Skolemuseet i Oslo. I tillegg har vi fulgt opp tiltak med DogA, Det Kongelige Slott, Språkrådet, Fortidsminneforeningen, Oslo Røde Kors, Dikemarks asylmottak, NOVA og en rekke kommunale etater, blant annet Byantikvaren, Kulturetaten, Bymiljøetaten, Utdanningsetaten.

Museet ønsker også å ha nær dialog og samarbeid med det frivillige feltet som er opptatt av Oslos historie og byens utvikling: historielagene, Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus, Oslo Byes Vel, flere etatsmuseer og interessegrupper. Museet er representert i Sporveishistorisk råd og deltar fast på møtene i Fellesrådet for historielagene.

Formidlerne har forelest/formidlet til studenter ved følgende universitet og høyskoler: Universitetet i Oslo, Universitetet for miljø og biovitenskap på Ås, arktitektstudentene og designstudentene ved Kunsthøgskolen, flere linjer ved Høgskolen i Oslo og Akershus, blant annet allmennlærerutdanningen,

førskoleutdanningen, sykepleierutdanningen og ingeniørutdanningen.

Bymuseets venneforening

Foreningens formål er å støtte Bymuseets virksomhet. Foreningen skal være en konstruktiv samarbeidspartner for ledelse og medarbeidere. Som bidrag til å holde medlemmenes interesse for byens historie levende skal foreningen holde medlemsmøter og arrangere andre interessante tiltak.

På museet har vennene deltatt på «Vårpussen» i mai og «Førjul på Frogner» i desember. I tillegg arrangerte foreningen flere spesialarrangementer for medlemmene. Byantikvar Janne Wilberg fortalte om registreringen av tyske krigsminner i Oslo på årsmøtet 18. mars. Høyesterett ble besøkt 9. april med Gunnar Bergby som omviser. Den 27. august besøkte vennene Høgskolen i Oslo og Akershus. Kirsten Røvig Håberg presenterte både lokalene i det ombygde Frydenlunds bryggeri og deler av det gamle Rikshospitalet som nå fremstår som en moderne høgskole. Tradisjonen tro avsluttet vennene året med en Oslo-quiz i desember. Her ble det både stilt spørsmål om byen og spørsmål knyttet til gamle Oslo-bilder.

Arrangementene var godt besøkt. Mest populært var besøket i Høyesterett med over 60 påmeldte. Bymuseets venner hadde ved årsslutt 467 medlemmer. Av disse er 58 livsvarige. Samarbeidet mellom vennene og Oslo Museum har fungert utmerket. Vennene bidrar til utgivelsen av Byminner og museet utfører nødvendige sekretærtenester for venneforeningen.

Regnskapsåret 2015 viser et driftsoverskudd på kr 46 767,- som styret har besluttet å disponere til opparbeidelse av «barnekrok» i tilknytning til den nye basisutstillingen, og solskjerming i Frogner Hovedgårds hovedhus.

Arbeidermuseet. Akerselvas industri- og arbeiderhistorie

Faste utstillinger

Fabrikkjenter og industriherrer Historier fra Akerselva

Hovedutstilling/fast utstilling fra 2013

Den industrielle revolusjon i Norge foregikk ved Akerselva, fra midten av 1840-årene. På Sagene og i Nydalen etablerte Norges første tekstilfabrikker seg. Denne historien fortelles i utstillingen gjennom fire personer som en gang har levd: en gründer, en jomfru, en fabrikkarbeiderske og en agitator. Målet er å dra historien som fortelles i utstillingen fram til dagen i dag; hvilken historie har klesplagg vi bruker i dag? Hvem vever og syr i dag – og under hvilke forhold arbeides det?

Lykke på Løkka

Miniutstilling fra 2014

Gunnar Gloslie, født i Markveien 20 i 1924, er en ekte Grünerløkka-gutt. Minnene fra oppveksten er mange og gode. Som pensjonist har han snekret og bygd en liten modell av barndomshjemmet i Markveien 20. Modellen er en tro kopi. Her er panelbord, farger og møbler slik det var. Utstillingen viser modellen av Gunnars hjem og deler av hans historie fortalt i tekst og bilder.

Temporære utstillinger

Akerselva gjennom Inger Munchs kameralinse. Til og med 24. mai. Utstillingen besto av fotografier av miljøet langs Akerselva på slutten av 1920-tallet og begynnelsen av 1930-tallet tatt av Inger Munch. Fotografiene er ikke tidligere vist på utstilling, men finnes gjengitt i en liten bok som het «Akerselven – utarbeidet og fotografert av Inger Munch», og som kom ut på forlaget N.W. Damm & Sønn i 1932. Bildene ble testamenterert som gave til Bymuseet i 1952.

Øverst fra venstre: Svenskene kom på Arbeidermuseet. Foto: Christina Krüger/Oslo Museum. Ny inngang til «8,2 km utendørs museum». Foto: Mette Møller Mork. Midten: Akerselevamaraton 2015! Under til venstre: Fra den faste utstillingen «Fabrikkjenter og industriherre» på Arbeidermuseet. Foto: Christina Krüger / Oslo Museum. Under til høyre: Museumspedagog Miriam Røsler på vandring med en skoleklasse. Foto: Martin Nilsen.

Svenskene kommer!

17. juni 2015 – 31. desember 2016

Utstillingen belyser svensk innvandring til Kristiania/Oslo fra ca. 1860 og fram til dagens innvandring. Medienes sterke fokus på svenskene i Norge gjorde at åpningen fikk stor oppmerksomhet. Utstillingen tematiserer menneskers mobilitet, som også for svenskenes del har vært motivert av økonomi eller kjærlighet. Utstillingen er basert på seks virkelige historier og bygger på forsker Ida Tolgensbakks doktoravhandling. Prosjektet ble støttet av Oslo LO som var en viktig samarbeidspartner både i arbeidet med utstillingen og i utviklingen av programtilbudet i tilknytning til utstillingen. Den svenske ambassaden bidro med midler til en spesial utgave av Byminner som en flott katalog til utstillingen.

Faste omvisninger i utstillingene

Hver lørdag og søndag tilbyr museumsvertene to omvisninger som kombinerer utstillingene med en minivandring i nærområdet inkludert arbeiderleiligheten i Sagveien 8, som eies av Oslo Byes Vel.

Skoletilbud

Arbeidermuseets skoletilbud er rettet mot mellomtrinnet, ungdomstrinnet og VGS. Det er utviklet nye oppgaver knyttet til den industrielle revolusjon med for- og etterarbeid. 2056 elever har besøkt Arbeidermuseet i skoleåret 2015, de fleste fra ungdomstrinnet. Norskopplæringen for innvandrere (VO-grupper) har oppdaget Arbeidermuseet, og til sammen har 384 VO-elever besøkt museet og Sagveien 8.

Høsten 2015 samarbeidet museet med Det Norske Teatret og Hønse-Lovisas hus i forbindelse med oppsetningen av «Elva som deler byen», et nyskrevet stykke inspirert av Oskar Braatens tekster. Elevene fikk da en pakke med teaterbesøk, en presentasjon av Braaten ved Hønse-Lovisas hus, og omvisning om arbeiderhistorien på Sagene i Arbeidermuseet.

Arbeidermuseet har også hatt omvisninger for studenter ved Universitetet i Oslo, Høgskolen i Oslo (estetiske fag, ingeniørfag – og lærer/pedagog) og Kunsthøgskolen i Oslo (KhiO).

Omvisninger, byvandring og arrangementer til det allmenne publikum:

1.mai: Åpent museum og vandring fra Sagene til Rodeløkka med 200 deltagere v/Oslo Museums styreleder Bernt Bull.!

Miljødebatt i Bellonas hus på Nedre Foss 7.oktober med blant andre IN'BY, Oslo Elveforum, Fortidsminneforeningen, Bymiljøetaten, Bydel Sagene og Bård Folke Fredriksen fra Byutviklingskomiteen.

Kulturnatten 11.sept: «Svenskene er her!» Et samarbeid med Norsk Teknisk Museum og Byarkivet/ Kulturetaten.

Oslo Åpne Hus ble arrangert samme dag og museumsleiligheten i Brenna hadde 50 besøkende.

Elvelangs i Fakkellys: Åpent museum og ca. 100 besøkende til museet. I tillegg ble det i samarbeid med Byarkivet vist film og foto i kjempeformat på husvegg i Nedre Vaskegang. Tema: Småbåtliv og fritid i Akerselva.

25-års-jubileum for Akerselva Miljøpark og 100års-markering for første parklegging ved elva. I perioden 16. juni – 7.oktober ble det i samarbeid med Sagene bydel arrangert ukentlige vandring langs elva. I september inviterte Akerselva Vandreteater til dramatiske opplevelser. Alle arrangementene ble godt besøkt.

Verden på Østkanten: Arrangert i samarbeid med Reza Rezae i bydel Sagene og historiker Knut Kjeldstadli. – Arbeidermuseet har bidratt med foredragene: «Livet i og mellom husene i Åsengata på Torshov» (Arr.: Åpent bakeri på Sandaker/Torshov)

og «Fabrikkjenteliv – om arbeid i tekstilindustrien» (Arr.: Sagene samfunnshus) Hhv 150 – og 40 tilhørere.

Omvisninger, byvandring og foredrag på forespørsel:

Det har vært en jevn etterspørsel etter omvisninger i utstillingene fra næringsliv, offentlige virksomheter, lokalhistorielag og andre kulturforeninger. Fagforbundet benytter museet i sine kurs for tillitsvalgte. Museet anser samarbeid med lokale miljøer som spesielt viktig.

Samarbeid

Arbeidermuseet har videreført sitt tette samarbeid med Norsk Teknisk Museum, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, bydel Sagene, Kulturetaten og kulturkaféen Hønse-Lovisas hus om å løfte fram Akerselvas industri- og arbeiderhistorie. Partene lager blant annet et felles program hver vår og høst, som annonseres under vignetten «Ved Akerselva».

Arbeidermuseets nettverksbygging har fortsatt, og spenner nå fra politiske miljøer og fagforeninger til næringslivet, diplomatiet og lokalpatrioter langs elva. Blant annet har Placht Eiendom på Lilleborg og Brødrene Jensen, eiere av Kunsthøgskolen, tidligere Christiania Seilduksfabrik og Mustad eiendom invitert til samarbeid om pågående byutviklingsprosjekter.

Museet har også vært med å utarbeide forslag til lokalhistoriske tema på ny steintribune ved Nedre Foss. Oppdraget kom fra Bymiljøetaten, og motivene ferdigstilte 2017 av billedkunstner Lars Fiske.

I forbindelse med forarbeidet til «Svenskene kommer» ble det etablert faglig kontakt med Arbeidets museum i Norrkøping.

Miniutstillingen om Tramteateret åpnet i 2015 og i 2016 kommer det en mer. Følg med! Foto: Ulkjent

TEATERMUSEETS PUBLIKUMSTILBUD

Fast utstilling

I rampelyset – glimt av byens teaterhistorie og scenekunst. Fra 2009.

Fast utstilling fra 2009 som gir en innføring i Oslos teaterhistorie og scenekunst fra slutten av 1700-tallet til i dag fra et bredt kulturhistorisk perspektiv. Teateret som samfunnets speil er et gjennomgående tema i utstillingen. Utstillingen inneholder foruten et stort billedmateriale, en oversikt over byens teatre før og nå, kostymer, modeller, rekvisitter fra 1800- og 1900-tallet, samt musikk- og filmklipp fra byens teatre og scener. Materiale fra dokumentarfilmen «Teaterets relasjoner», som portretterer kjente skuespillere, laget av Wenche Medbøe, Anne Helgsen og Mariken Halle vises også i utstillingen. I tilknytning til utstillingen vises også skiftende miniutstillinger som utdyper eller aktualiserer temaer fra utstillingen eller teaterhistorien. Prosjektet mottok i 2009 støtte fra Norsk Kulturråd og Bergesenstiftelsen.

Miniutstilling

Tramteateret – Deep Sea Thriller

Som en forsmak på utstillingen om Tramteateret som kommer i 2016, viste Teatermuseum en miniutstilling om denne musikk- og teatergruppa, som var en av 1970-tallets såkalte frie grupper. Utstillingen ga en kort presentasjon av gruppa med utgangspunkt i revyen og debutalbumet «Deep Sea Thriller» fra 1977, som gir et innblikk i tidens samfunnsengasjement og fenomenet politisk teater.

Skoletilbud

Teatermuseets har to undervisningstilbud, begge er rettet mot videregående skoler og studenter: Scenografi & kostyme er et dialogbasert tilbud der elevene fortolker scenografiens og kostymers mening og symbolikk. Pionértid og modernisme i teatret viser teaterets utvikling og historie gjennom 200 år, fra Det dramatiske Selskabs Theater i Akersgaten til dagens tallrike teaterscener. Undervisningstilbudene er knyttet til Teatermuseets hovedutstilling og tar utgangspunkt i læreplanene. Det er laget lister over skoler i Oslo og omegn med estetiske fag, som

ledd i arbeidet med å trekke flere skoleklasser til Teatermuseum.

Foredrag og kåserier

Søndagskåseriene bidrar til å synliggjøre Teatermuseets relativt nye plassering på Frogner og formidler norsk teater- og scenekunsthistorie til et bredt publikum. I 2015 sto blant annet følgende på programmet:

Forfatter **Edvard Hoem** kåserte om Nordahl Griegs teaterstykke «Vår ære og vår makt», litteraturforsker **Astrid Lorenz** holdt foredrag om teaterets betydning for kvinnesaksforkjempere i Christiania, og forfatter og skuespiller **Terje Nordby** snakket om Tramteateret.

I høsthalvåret bidro **Tor Åge Bringsværd** med et foredrag om det å skrive for barn og Marianne Monsen fortalte om sin mor, Arbeiderbladets mangeårige og berømte avistegner Randi Monsen.

Samarbeid

Teatermuseum har et tett og konstruktivt samarbeid med Nasjonalbibliotekets teatersamling og har i

2015 vært i innledende møte med Ibsenmuseet om samarbeid. Inspirert av dette er det nå utviklet et scenografitilbud basert på oppsetninger av Ibsens stykker. Museets teaterfaglige ansvarlige har også i år deltatt på NCTD's fagmøte.

Teatermuseets venner

Formålet med Teatermuseets Venneforening er å støtte Teatermuseet, som en avdeling ved Oslo Museum. Foreningen bidrar med (økonomiske) gaver eller med teaterfaglige arrangementer. Foreningen skal videre stimulere og øke kjennskap til museets samlinger og arrangementer, samt å fremme studiet og interessen for norsk teaterhistorie.

Årets arrangement i Ballsalen 12. april var besøk av Nationaltheatrets skuespillere Eindride Eidsvold og Nader Khademi som fortalte om sine skuespillerliv. Begge spilte hovedroller i Nationaltheatrets oppsetning av «Peer Gynt» og i Folketeatrets oppsetning av «De Tre Musketere» i 2015. Arrangementet var godt besøkt. Teatermuseets Venneforening har 210 medlemmer. Foreningen var ikke aktiv i perioden etter at Teatermuseet ble flyttet og samløkalisert med Bymuseet på Frogner i desember 2010. Foreningen er igjen blitt aktiv, og ønsker minst ett arrangement per halvår og tilbud til medlemmene med reduserte billettpriser på teatrene. Styret ser frem til at flere slutter seg til som betalende medlemmer. Dette vil øke muligheten til å ha spennende arrangementer. Teatermuseets venner har avholdt to styremøter på museet, og det nye styret jobber aktivt for å bidra med stoff til en større revyutstilling i 2018.

Teatermuseets Venneforening hadde årsmøte for 2014 31. mai 2015, og årsmøte for 2015 vil bli holdt 3. april 2016, da også Mona Levin vil holde et kåseri om «Den glade enke». Regnskap for 2015 vil bli lagt frem på årsmøtet. Driftsoverskuddet pr. 31.12.2014 var

kr.33.933, fra dette beløpet må trekkes utgifter for 2015, blant annet for arrangementet 12. april.

FORMIDLING SOM FREMMER KRITISK REFLEKSJON

Flere av museets utstillinger og skoletilbud er ment å fremme kritisk refleksjon, utfordre til ettertanke og gi nye perspektiver og holdninger. Dette gjelder særlig utstillingene «Forelsket og foraktet. Norske kvinner – tyske soldater» på Bymuseet, «Norvegiska roma – norske sigøynere» på IKM og vandrestillingene «Nasjonens barn» og «Si meg hvem du elsker», samt flere av kunstutstillingene i Galleri IKM. Også den nye hovedutstillingen som planlegges på IKM fra 2017 om rasisme og fordommer har som et av sine hovedmål å bidra til kritisk refleksjon og å gi nye perspektiver og holdninger.

I tillegg til utstillingene har museet de siste årene utviklet et nytt formidlingskonsept vi har kalt «Samtaler om samtiden», der vi inviterer fagfolk, politikere og byens innbyggere til meningsbrytning, refleksjon, dialog og debatt. I 2015 arrangerte vi tre debattmøter, et møte om situasjonen i Libya i forbindelse med utstillingen «Shifting Sands» i Galleri IKM, et møte om arbeidsinnvandring på Arbeidermuseet i forbindelse med valgkampen og et møte på Bymuseet i tilknytning til Halvor Foslis bok «Fremmed i eget land», som hadde etniske nordmenns opplevelse av å bo i Grorudalen som tema. I tillegg arrangerte Arbeidermuseet en konferanse om arbeidsinnvandring med innledere fra forskning, næringsliv og fagbevegelse.

ANNET PUBLIKUMSARBEID

Reiseliv

Oslo Museum har hatt tett dialog med VisitOslo og deltatt på felles møter, samt annonsert i trykksakene OsloPass, OsloGuide og What's on.

Søndag 26. april deltok museet på arrangementet Turist i egen by (Oslo Kommune/VisitOslo) med stand i Oslo Rådhus. Her delte vi informasjon om museets tilbud, vår satsning på nett og i sosiale medier og arrangerte årets første byvandring. 180 personer fulgte byvandringen og totalt 23 000 mennesker var innom Rådhuset i løpet av dagen.

Besøkscenter og museumsbutikk på Bymuseet

Museumsbutikken på Bymuseet er nå godt etablert. Konseptet bygger på kunsthåndverk, lokal- og kulturhistorisk litteratur og «rik-tige» leker. Museumsbutikken har fått en stabil fast kundegruppe. Vareutvalget følger museets satsninger i samsvar med pågående utstillinger. Butikken fungerer også som sentral for informasjon og veiledning av publikum. Samarbeidet med kafe Mathia fungerer utmerket

Utleie

Både Bymuseet og Interkulturelt Museum har lokaler for utleie. Utleien på Bymuseet omfatter blant annet bryllup, konserter, møtevirksomhet, minnesamvær og ulike typer selskapsvirksomhet, mens lokalene på Interkulturelt Museum er attraktive til kurs og møter. De fleste av arrangementene har hatt formidling ved museets personale eller annen form for kulturformidling. Våre utleieverter har fått profesjonell opplæring i formidling og kulturhistorie av museets fagpersonale. Herregårdskroen er ansvarlig for servering ved alle arrangementer på Bymuseet.

Kafé

Herregårdskroen v/Håkon Dæhli drifter for serveringstilbudet på Bymuseet. Det avholdes samarbeidsmøter en gang i året der ulike forhold rundt driften diskuteres. På Interkulturelt Museum arbeides det med å utvikle et nytt kafétilbud i samarbeid med Oslo kommune. Dette er foreløpig ikke avklart.

Aktivitetskalender 2014

JANUAR

- 20.01 Bymuseet: Utstillingsåpning «OsLove»
25.02 Bymuseet: Omvisning i «OsLove»
29.01 Galleri IKM: Utstillingsåpning Susan Glen «Shifting Sands»

FEBRUAR

- 12.02 Galleri IKM:
Debutt «The future of Libya»
15.02 Interkulturelt Museum:
Fastelavnsfeiring
15.02 Interkulturelt Museum: Omvisning i «Norvegiska romá – norske sigøynere»
17.02 Bymuseet: Vinterferietilbud «Vil du smake på historien?»

MARS

- 01.03 Teatermuseum: Kåseri «Skandale og publikumssuksess»
05.03 Arbeidermuseum: Foredrag «Fabrik kjente Harriet Kristines aften»
10.03 Bymuseet: Babysang
15.03 Bymuseet: Omvisning i «Forelsket og foraktet»
17.03 Bymuseet: Babysang
24.03 Bymuseet: Babysang
24.03 Bymuseet: Utstillingsåpning «Wilses Oslo»
26.03 Arbeidermuseum: Foredrag «Vi var stolte av å gå på Sagene skole»

APRIL

- 07.04 Bymuseet: Babysang
09.04 Galleri IKM: Utstillingsåpning Michael Pavlou «Under Siege»
12.04 Turist i egen by-vandring: Gamle Vika; fornøyelser for høy og lav
14.04 Bymuseet: Babysang
18.04 Teatermuseum: Kåseri «Teaterfeber og kunnskapstørst»
19.04 Kjenn din by – vandring: Fryd og frykt i Tøyengata
21.04 Bymuseet: Babysang
23.04 Arbeidermuseum: Vandring: Torsdag-skveld i Nydalens Compagnie
26.04 Interkulturelt Museum: Omvisning i «Norvegiska romá – norske sigøynere»
28.04 Bymuseet: Babysang
30.04 BaBy-vandring: Fra Store til Lille Frogner

MAI

- 01.05 Arbeidermuseum: Arbeidernes dag: Fra «slum» til «idyll»
03.05 Teatermuseum: Utstillingsåpning «Tramteateret»
05.05 Kjenn din by-vandring: Kvadraturen- Revolusjonens Christiania
07.05 BaBy-vandring: Bislett- trivelig, men truet?
12.05 Kjenn din by- vandring: Krüger & Krogh – Oslo 1964
19.05 Kjenn din by- vandring: En sunn sjel i en sunn bolig
21.05 BaBy-vandring: Høye toner, høye hus og Munchs skrik?
22.05 Kjenn din by- vandring:

- Grønland – religiøs smeltedigel?
26.05 Kjenn din by- vandring: Krig og fred i Villa Grande
28.05 Galleri IKM: Åpning Oslo Fotokunstscoles avgangsutstilling

JUNI

- 02.06 Kjenn din by- vandring: Pugging i matroddress
04.06 BaBy-vandring: Byutvikling for samhold og felleskap
09.06 Kjenn din by- vandring: Landlige idyller midt i byen
11.06 Interkulturelt Museum: Bakgårdsfest
11.06 Galleri IKM: Utstillingsåpning «Campingvogn Baronesse»
17.06 Arbeidermuseum: Utstillingsåpning «Svenskene kommer»
18.06 Arbeidermuseum: Vandring langs Akerselva
25.06 Arbeidermuseum: Vandring langs Akerselva
26.06 Bymuseet: Musikkfestival Piknik i parken
27.06 Bymuseet: Musikkfestival Piknik i parken
28.06 Bymuseet: Musikkfestival Piknik i parken

JULI

- 02.07 Arbeidermuseum: Vandring langs Akerselva
04.07 Bymuseet: Rosenes dag
05.07 Bymuseet: Rosenes dag
09.07 Arbeidermuseum: Vandring langs Akerselva
16.07 Arbeidermuseum: Vandring langs Akerselva
23.07 Arbeidermuseum: Vandring langs Akerselva
30.07 Arbeidermuseum: Vandring langs Akerselva

AUGUST

- 06.08 Arbeidermuseum: Vandring langs Akerselva
13.08 Arbeidermuseum: Vandring langs Akerselva
20.08 Arbeidermuseum: Vandring langs Akerselva
25.08 Kjenn din by: I kongelige fotspor på Bygdøy
27.08 BaBy-vandring: Grønn byutvikling på Furuset
27.08 Arbeidermuseum: Vandring langs Akerselva
27.08 Arbeidermuseum: Temakveld Svenskene kommer!

SEPTEMBER

- 01.09 Bymuseet: Babysang
01.09 Kjenn din by: Propaganda, diktatur og undertrykkelse
03.09 BaBy-vandring: Akerselva, bynatur som blir bykultur
05.09 Oslo Røde Kors 150 år
06.09 Arbeidermuseum: Akerselva-maraton

- 2015: Jorda rundt langs Akerselva
08.09 Bymuseet: Babysang
08.09 Kjenn din by: Sørenga og Bjørvika
10.09 BaBy-vandring: Villavandring med baby
11.09 Arbeidermuseum: Kulturnatt: Svenskene er her!
15.09 Bymuseet: Babysang
15.09 Kjenn din by: Arkeologi nå!
17.09 BaBy-vandring: Regjeringskvartalet – maktens vugge
17.09 Galleri IKM: Utstillingsåpning Farhad Kalantary «Places»
17.09 Interkulturelt Museum: NOMAD International Film Festival
18.09 Interkulturelt Museum: NOMAD International Film Festival
19.09 Interkulturelt Museum: NOMAD International Film Festival
19.09 Interkulturelt Museum: Håndverksmarked i bakgården
20.09 Teatermuseum: Foredrag «Bare for barn?»
22.09 Bymuseet: Babysang
22.09 Kjenn din by: Manglerudoraket – rapport fra drabantbyen
24.09 BaBy-vandring: Akersbergets hemmeligheter
24.09 Arbeidermuseum: Elvelangs i fakkellys
29.09 Bymuseet: Høstferietilbud «Klovnene kommer»
29.09 Kjenn din by: Oslos «elleve byer» del I

OKTOBER

- 06.10 Bymuseet: Babysang
06.10 Bymuseet: Utstillingsåpning «Volla vs Keeg- Ung i Oslo»
07.10 Arbeidermuseum: Framtidsverksted: Akerselva Miljøpark 25 år
11.10 Bymuseet: Omvisning i «Forelsket og foraktet»
13.10 Bymuseet: Babysang
14.10 Bymuseet: Crossing Cultures – Sharing Stories
18.10 Interkulturelt Museum: Omvisning i «Norvegiska romá – norske sigøynere»
20.10 Bymuseet: Babysang
23.10 Bymuseet: Crossing Cultures – Sharing Stories
27.10 Bymuseet: Babysang
28.10 Bymuseet: Crossing Cultures – Sharing Stories
31.10 Interkulturelt Museum: Barnas verdensdager

NOVEMBER

- 15.11 Interkulturelt Museum: Omvisning i «Norvegiska romá – norske sigøynere»
19.11 Arbeidermuseum: Konferanse om arbeidsinnvandring
22.11 Teatermuseum: Foredrag «Morsomme streker»
24.11 Bymuseet: Debatt: Grouddalen – fremmed i eget land?

DESEMBER

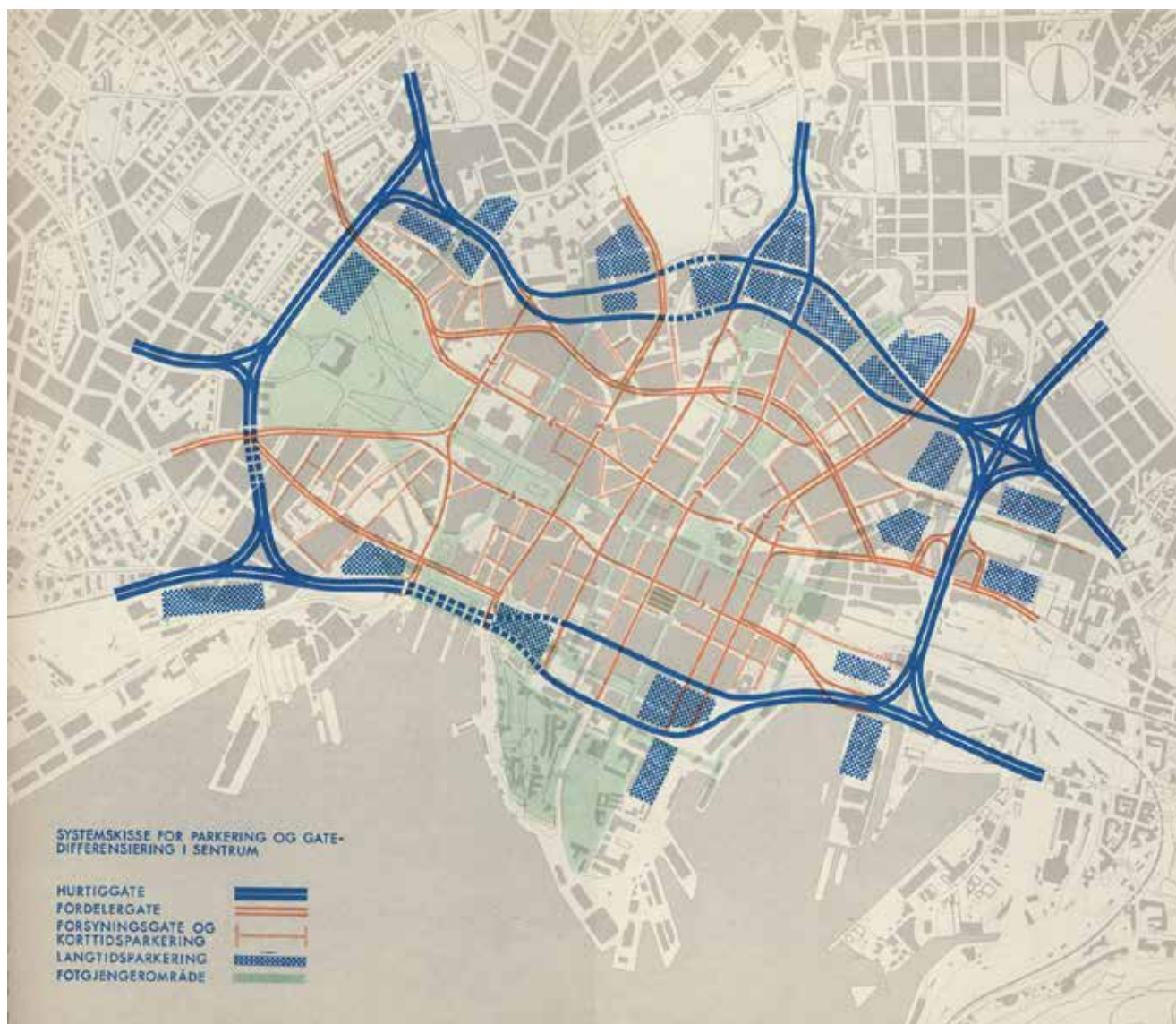
- 06.12 Bymuseet: Førjul på Frogner

Øverst fra venstre: Fullpakket tun da lo-fi musikkfestivalen Pip i Parken hadde en av sine konsertscener på Bymuseet. Øverst til høyre: Rå vanding med Arbeidermuseet i Nydalen. Under fra venstre: Mye engasjement under debatten om Groruddalens fremtid og bakgårdsfest med Sheldon Blackman and the Soul Rebels som underholdt store og små.

■ Forskning og kunnskapsutvikling

Mål: «Museene skal forestå forskning og utvikle ny kunnskap». (Prop. 1 S 2014-2015)

Høsten 2016 utkommer Historisk atlas for Oslo på Pax forlag. Det skal gjengi i forholdsvis stort format viktige kart fra hele byhistorien, fra det eldste i 1646 til våre dager. Dette kartet er fra den berømte Transportanalysen for Oslo-området, utgitt av Byplankontoret i 1965. Kartet her viser hvordan planleggerne i 1965 tenkte at sentrum skulle se ut i 1990. En ring av «hurtiggater» (motorvei light) rundt sentrum og digre parkeringsanlegg langs denne motorveiringen. Mye av dette ble faktisk realisert, i hvert fall hovedåren fra Carl Berner gjennom Sars gate og Lakkegata til «grunnlinjen» øst-vest, med et stort motorveikryss ved utløpet av Akerselva. Men «grunnlinjen» ble heldigvis lagt i tunnel under både land og vann, og vi unngikk gjennomgangstrafikk i Rådhusgata og Myntgata.

FORSKNINGSPLAN OG FORSKNINGSSTRATEGI

Oslo Museums forskning skal oppleves som relevant og betydningsfull for samfunnet. Strategiske satsningsområder er kunnskapsproduksjon om urbane endringsprosesser i samtid og fortid, norsk teaterhistorie etter 1950, minoriteter og kulturelt mangfold og egne samlinger. Viktige delmål for museets forskningsvirksomhet er å styrke samarbeidet med andre forskningsinstitusjoner.

Museets forskningsteam har ulike former for samarbeid med flere eksterne forskningsmiljøer, deriblant IKOS ved UiO. Vi samarbeider også med andre museer om pro-aktiv dokumentasjon og forskningsprosjekter, spesielt Norsk Folkemuseum.

Museet har arbeidet med følgende forsknings- og kunnskapsutviklingsprosjekter i 2015:

Historiske Oslo-kart.

Bokprosjekt.

Det er etablert samarbeid med Pax forlag om utgivelse av en bok om historiske Oslo-kart med utgangspunkt i museets samling, men også supplert med annet relevant kartmateriale. Boken belyser informasjonen som finnes i kartene, konteksten rundt produksjonen av kartene og kart som kulturhistoriske kilder. Boken skal etter planen foreligge høsten 2017.

Oslo Bymuseums fedre. En studie av Fritz Holland og Stian H. Finne-Grønns museumssyn.

Artikkelprosjekt. Prosjektet undersøker hvilke visjoner de to første museumsdirektørene hadde for museet, og hvordan de forsto museets virkeområde og «samfunnsrolle». Det er et mål at prosjektet skal bidra til kunnskapsutviklingen om norske museer, særlig «bymuseene», som til nå er lite undersøkt. I prosjektet samarbeides det med Institutt for kulturstudier og orien-

talske språk ved UiO. Prosjektet er støttet av Kulturrådet. Avsluttes 2018.

«Dialog som metode – Inkluderingsstrategier ved Interkulturelt museum 2006-2016».

Artikkelprosjekt.

En museologisk analyse av Interkulturelt Museums arbeidsmetoder og arbeid med minoriteter. Oslo Museums bidrag til Mangfoldsnettverkets bokprosjekt, som omtales lenger ned. Boken skal fagfelleverdes og foreligge ved utgangen av 2016.

Kampen mot bolignøden. Boligsak og sosial boligbygging i Kristiania i første del av 1900-tallet.

Artikkelprosjekt

Artikkelen gir en kulturhistorisk beskrivelse av boligsituasjonen i Kristiania i begynnelsen av 1900-tallet og de tiltak myndighetene satte i gang for å bedre forholdene. Artikkelen inngikk i antologien «Det nye Norge. Arkitektur og byutvikling i Oslo og Akershus 1900-1930», utgitt av Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus. Ferdigstilt i 2015.

Opplyste tider. Hjemmets teknologi hos vanlige folk i Kristiania/Oslo ca. 1900-1930.

Artikkelprosjekt.

Artikkelen belyser hvordan ny teknologi satte sitt preg på byen og folks hverdagsliv i første del av 1900-tallet, og inngikk i antologien «Det nye Norge. Arkitektur og byutvikling i Oslo og Akershus 1900-1930», utgitt av Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus. Ferdigstilt i 2015.

«Det gamle Egypt i norske museer.

Påbegynt artikkel om formidlingen av «Det gamle Egypt» i norske museer. Prosjektet har forankring i museologi og museumsformidling.

Felles forskningsprosjekt i Mangfoldsnettverket

Etter en periode med relativt lite aktivitet, fikk Mangfoldsnettverket tildelt støtte fra Kulturrådet til bokprosjektet Minoriteter og inkludering i norske

museer sommeren 2015. Med det har aktivitetsnivået tatt seg kraftig opp. Det ble gjennomført et startseminar for prosjektet på Museumsfabriken på Strømmen (Akershusmuseet) 17.06.2015, og et større to-dagers arbeidsseminar ved Perspektivet Museum i Tromsø 12.-13.11.2015. I tillegg har det vært gjennomført flere nettverksmøter og redaksjonsmøter. Ti museer bidrar med artikler til boken. Kaisa Maliniemi (Varanger Museum), Thomas Walle (Norsk Folkemuseum) og Anders Bettum (Oslo Museum) er valgt som redaktører. Boken forventes utgitt mot utgangen av 2016.

Tramteateret.

Kunnskapsutvikling som underlag for utstilling og bokprosjekt Tramteateret ble stiftet i 1976 på initiativ av Liv Aakvik og var en sentral norsk politisk radikal teater- og musikkgruppe som hadde sin storhetstid på 1970- og 1980-tallet. Teateret ble nedlagt i 1986 etter ti års virke. Tramteateret er en viktig og interessant såkalt fri gruppe som ble etablert på 1970-tallet, blant annet i opposisjon til de mer etablerte teaterscene. Prosjektet er startet opp i 2015 og vil formidles med utstilling i 2016 og bok i 2016.

«Oss og de andre».

Kunnskapsutvikling som underlag for utstilling Dokumentasjonsgrunnlaget for utstillingen «Oss og de andre – fordommer og diskriminering i dagens Norge» iverksettes på nyåret 2016. I 2015 er det arbeidet med problemstillinger og konsept for prosjektet. I samarbeid med Historiebanken skal Interkulturelt museum gjennomføre 50 intervjuer med skoleungdom om deres syn og erfaringer knyttet til fordommer. En faglig referansegruppe bestående av ledede forskere og praktikere i feltet har blitt opprettet, og skal bistå prosjektgruppen i arbeidet med grunnlagsteori og etiske problemstillinger.

«1970-tallet – tiåret som endret Oslo».

Kunnskapsutvikling som underlag for utstilling 1970-tallet er et viktig tiår i norsk historie med gjennomgripende samfunnsendringer på en rekke områder. Utstillingen ønsker gjennom film, foto, gjenstander som mote, møbler, design og andre kilder å gi noen innblikk i de store ideologiske, fysiske og sosiale endringene som forandret Oslo og livet i byen i dette tiåret – og som på mange måter la grunnlaget for det samfunnet vi lever i dag. I forbindelse med prosjektet har vi begynt å planlegge ny innsamling av både gjenstander, foto og intervjuer. Prosjektet er helt i startfasen. I 2015 er det arbeidet med å utarbeide historiografi og å utvikle prosjektets sentrale problemstillinger.

«Dyrisk byhistorie».

Kunnskapsutvikling som underlag for utstilling Forarbeidet til utstillingen «Dyrisk byhistorie» ble startet opp. Utstillingen er planlagt vist i 2018, og skal belyse dyrenes rolle i bysamfunnet før og nå. Både ville dyr, husdyr og arbeidsdyr og kjæledyr vil få en plass i utstillingen, som lages i samarbeid med IKOS, UiO og professor emerita Liv Emma Thorsen. Det planlegges også samarbeid med Bymiljøetaten i Oslo kommune.

PUBLIKASJONER

«Norvegiska romá – norske sigøynere»

Norvegiska romá – norske sigøynere. Ett folk – mange stemmer. Utstillingskatalog Katalogen følger opp hovedutstillingen på IKM, som åpnet i 2014, med utdypende og kontekstualiserende artikler av ulike fagfolk om norske romás historie og kultur, språk, status som nasjonal minoritet, forhold til storsamfunnet og et innenfrablikk på miljøet. Blant bidragsyterne er Jan Otto Johansen, Lars Gjerde, Hilde Lidén, Ada I. Engebretsen, Ole

Fredrik Einarsen, Kristin Gaukstad, Balder C. Hasvoll, Inger Sigfridsson og Natalina Jansen. Museets prosjektansvarlige Gazi Özcan er redaktør.

Byminner – museets populærvitenskapelige tidsskrift

Tidsskriftet kommer ut med tre nummer i året. Hovedmålgruppen er Bymuseets venneforening og andre som er opptatt av oslohistorie og byutvikling. Bidragsyterne er eksterne fagfolk og museets medarbeidere. Temaene for årets publikasjoner var blant annet Christiania og hollendertiden fra ca. 1500 til midten av 1700-årene, oppvekst på Grünerløkka i 1930-årene, det funksjonalistiske kjøkkenet, Wilse-jubileet 2015, motorveiplaner og infrastruktur i etterkrigstidens Oslo, motstandsarbeid under andre verdenskrig, svensk innvandring før og nå og barneparker i Oslo.

Even Smith Wergeland, Trons Norén Isaksen, Nina Høye, Tove Solbakken, Kirsten Røvig Håberg, Ida Tolgensbakk, Daniel Bratteteig, Inger Johanne Lyngø, Gunnar Gloslie, Karen Bjerke og Lars Roede var blant bidragsyterne.

Redaksjonen besto i 2015 Anne Birgit Gran Lindaas, redaktør, og redaksjonsmedlemmene Lars Emil Hansen, Lars Roede, Knut Sprauten og Vegard Skuseth. Bildebehandling har vært ved Rune Aakvik og Fredrik Birkelund, utformingen ved Terje Abrahamsen og Vegard Skuseth.

Byminner nr.2 – 2015 var et tema-nummer i forbindelse med utstillingen «Svenskene kommer» som åpnet på Arbeidermuseet i juni 2015. Til produksjon av dette nummeret fikk vi et generøst tilskudd av Sveriges ambassade i Oslo.

Publiserte artikler i antologier, bøker og tidsskrifter:

- **Bettum, Anders:** «Interkulturelt Museum». I: Store norske leksikon. https://snl.no/Interkulturelt_museum.
- **Gaustad, Kristin:** «Husker du bestefar? Personlige historier på museum». I: Özcan, Gazi (red.): Norvegiska romá – norske sigøynere. Ett folk – mange stemmer. Oslo Museum.
- **Hansen, Lars Emil:** «Kampen mot bolignøden.» Boligsak og sosial boligbygging i Kristiania i første del av 1900-tallet. I: Hoem, Siri et. al (Red.) 2015: Det nye Norge. Arkitektur og byutvikling i Oslo og Akershus 1900-1930. Fremtid for fortiden 2/3-2015. Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus.
- **Herresthal, Anne og Lützw-Holm, Ida:** «Forelsket og foraktet. Norske kvinner – tyske soldater». I: Nordic Inspirations – Frech Approches to Museum Learning.
- **Herresthal, Anne og Lützw-Holm, Ida:** «Forelsket og foraktet. Norske kvinner – tyske soldater». I: DOSS- Dokumentation av samtida Sverige, artikler fra höstmötet 2015.
- **Lindaas, Anne Birgit:** Privatarkivene i Oslo Museum. I: Tobias 2015. Tidsskrift for Oslohistorie. Oslo Byarkiv.
- **Roede, Lars:** «Fra Anslø til Amsterdam». I: Byminner nr. 1/2015. Oslo Museum.
- **Roede, Lars:** «Unionstid og symbolstrid». I: Byminner nr. 2/2015. Oslo Museum.
- **Roede, Lars:** «Kreolbyen Christiania». Arkitektur N nr. 8/2015.

• **Røde, Gro:** «**Fabrikkjenter**».

I: Programhefte for teaterstykket «Ungen» av Oskar Braaten. Nationalteateret.

• **Røde, Gro:** «**Opplyste tider.**

Hjemmets teknologi hos vanlige folk i Kristiania/Oslo 1900-1930».

I: Hoem, Siri et. al (Red.) 2015: Det nye Norge. Arkitektur og byutvikling i Oslo og Akershus 1900-1930. Fremtid for fortiden 2/3-2015. Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus.

• **Røde, Gro:**

«**Svenskene kommer!**

En vandrende utstilling om svensk innvandring fra ca. 1860 – og fram til 2015».

I: Byminner når 2/2015. Oslo Museum.

• **Skuseth, Vegard:**

«**Byen**».

I: Bjorli, Trond (Red.): Wilse. Mitt Norge. Press forlag.

• **Øzcan, Gazi:**

Innledning.

I «Norvegiska romá – norske sigøynere. Ett folk – mange stemmer».

Innlegg på seminarer og konferanser

Bettum, Anders:

- «Høytidsfeiring i verdensreligionene». Foredrag for ansatte på Sykehus-skolen, Rikshospitalet. 26. januar.
- “Grønland as a Cultural Resource”. Foredrag under innflytningsmarkering for Statoil Fuel & Retail. 28. august.

Birkelund, Fredrik:

- «Erfaring med film og lyd i utstillinger». Innlegg på seminar om utstillingsteknikk i regi av Anno Museum. Norsk Skogmuseum, 18.november

Gaukstad, Kristin Margrethe:

- Presentasjon av Oslo Museums praksis vedrørende prioritering og avhending av kulturhistoriske gjenstander, Bergen bymuseum, 19. mars.

- Presentasjon for ansatte i Vestfoldmuseene om Oslo Museums samlingsutvikling med vekt på aktiv innsamling og juridiske forhold. Interkulturelt Museum 31. august.

- Innlegg om museets «tabu» eller ømtålige temaer under paneldebatten «Museums under attack», Norges Museumsforbunds årsmøte, Hamar 10. september
- To-dagers kurs i intervju-/feltarbeidsteknikk med vekt på museenes rolle i samtids-dokumentasjon og juridiske sider ved innhenting av muntlige kilder, samt hvordan materialet innføres i verktøyet Primus. Nordmøre museum. 15. og 16. september
- Museenes samfunnsrolle som aktiv innsamler av muntlige kilder og annen samtidsdokumentasjon, NTNU og MIST 21. september

Skuseth, Vegard:

- Foredrag om Wilse på jubileums konferansen – 150-år siden Wilses fødsel – på Nasjonalbiblioteket 12.juni

Andre faglige verv og oppdrag.

Abrahamsen, Terje:

- Museets representant i Sporveishistorisk råd

Apall-Olsen, Linken

- Fylkesrepresentant for Foreningen Fredet
- Valgkomiteen Fortidsminneforeningen Oslo-Akershus
- Observatør Styret for barokkhagens Venner
- Styremedlem Paula og August Stabæks legat
- Styremedlem Direktør Nils Rasch og hustru Evas legat til restaurering og utsmykking av Akershus Slott

Bettum, Anders

- Sensor til master v/IKOS, UiO

Gaukstad, Kristin

- Styremedlem, Seksjon for Samlingsforvaltning, Norges Museumsforbund

Hansen, Lars Emil

- Medlem av redaksjonsrådet til Tidsskrift for kulturforskning
- Redaksjonsmedlem i Fremtid for fortiden, Tidsskrift for Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus
- Observatør Fellestrådet for historielagene i Oslo
- Museets representant i Rolf Strangers kulturfond
- Vararepresentant til styret i Det humanistiske fakultet, Universitet i Oslo
- Vararepresentant til styret i Norges Museumsforbund

Roede, Lars

- Redaksjonsmedlem i Fremtid for fortiden, Tidsskrift for Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus

Skuseth, Vegard

- Varamedlem til styret i Preus Museum

Organisasjon, økonomi og personale

ORGANISASJON

Oslo Museum er organisert som en stiftelse. Stiftelsenes styre oppnevnes av et samarbeidskollegium som igjen er oppnevnt av eierstiftelsene til institusjonene som danner Oslo Museum i 2006. Oslo Bymuseums eierstyre utpekes av Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus, Oslo Byes Vel, Akers Sogneselskap og Akershusmuseet. Teatermuseets eierstyre utgjøres av Norsk Skuespillerforbund, mens Internasjonalt kultursenter og museums (IKM) eierstyre er valgt av IKMs venneforening. Oslo Museum startet i 2014 en gjennomgang av den såkalte ytre organisasjonen, et arbeid som er videreført i 2015 med gjennomgang av vedtekter og eierstrukturer.

Oslo Museum har en organisasjonsmodell basert på fag og sted. Museet har fire fagavdelinger. Avdeling for drift og service er en fellesavdeling for hele museet med ansvar for administrasjon, personal, økonomi, vakt- og vertskapsfunksjoner, sikkerhet og utstillingsteknikk. Avdeling for samling og dokumentasjon forvalter alle museets samlinger, samler inn nytt materiale og bidrar i utstillings- og forskningsprosjekter. Videre har museet to formidlingsavdelinger. Avdeling for minoriteter og mangfold har ansvaret for formidlingstilbudet på IKM og den daglige driften av avdelingen, mens avdeling for by og teaterhistorie har ansvar for formidlingen på Bymuseet, Teatermuseet og Arbeidermuseet. Formidling omfatter er alle former for utadrettet virksomhet som utstillinger, undervisning, byvandring, debattmøter og annen programvirksomhet.

ØKONOMI

Oslo kommune og Kulturdepartementet er de viktigste økonomiske bidragsyterne. I tillegg søkes det aktivt prosjekt- og utviklingsmidler fra offentlige aktører og private stiftelser, slik at museet til tross for relativt trange

driftsrammer har kunnet ha et aktivt publikumstilbud og har produsert flere nye utstillinger. Museet har noe egeninntekter fra salg av foto, utleie av lokaler og omvisnings- og foredragsvirksomhet. Prosentvis fordelte inntektene seg i 2015 slik: statstilskudd 39%, kommunalt tilskudd 47%, egeninntekter (gaver, prosjektmidler, salgsinntekter) 14%. Museets styre har nedsatt et utvalg som skal se på muligheter for å øke egeninntektene.

Konsolideringen har ikke gitt museet et større økonomisk handlingsrom enn før konsolideringen, fordi det har påløpt betydelige kostnader til lønns- og pensjonsharmonisering, IKT-etterslep og profesjonalisering av samlingsforvaltning og markedsføring. Reduksjon i driftsmidlene fra Oslo kommune over flere år har gitt museet ytterligere trange driftsrammer med konsekvenser for museets faglige produksjon.

I tillegg til at Gamle Rådhus/Teatermuseet ble avvirket som utstillingsarena i 2010, står to vitenskapelige stillinger ubesatt, en med teaterhistorie og en med oslohistorie som spesielle. Dette rammer særlig den langsiktige kunnskapsutviklingen i museet, og den faglige utviklingen på teatersiden. I tillegg er en prosjektkoordinatortilling ikke videreført ved naturlig avgang i 2015.

Større utstillinger finansieres utelukkende med prosjektmidler, men med en egenandel fra museet i form av arbeidskraft. Museet har subsidiert husleie fra Oslo kommune i Frogner hovedgård og Tøyenbekken 5.

Museets inntekter var 32 205 908, mens driftskostnadene var kr 32 223 005. Driftsresultat kr -17 097. Finansinntekter kr 78 785. Ordinært resultat kr 61 687. Årsresultat er kr 61 687 som overføres til egenkapital. Kr 2 005 500 er overført til 2016 som øremerkede midler til gjennomføring av

prosjekter i 2016 og 2017. Regnskap for 2015 er basert på fortsatt drift.

Museet eier ingen bygninger, men har en egenkapital i overkant av 2 mill kr. Da Oslo Museum ikke eier fast eiendom, er egenkapital i slik størrelsesorden akseptabel. Styret har likevel en ambisjon om at den skal øke på sikt.

PERSONALFORVALTNING, HMS OG ORGANISASJONSUTVIKLING

Oslo Museum hadde i 2015 34 fast ansatte og 30 personer i ulike former for engasjementstillinger, som timelærere, museumsverter og annen ekstrahjelp. 21 av de faste ansatte er kvinner, og 13 er menn. Museets ledelse utgjøres av fem kvinner og to menn. Museet etterstreber en jevn fordeling av kvinner og menn i alle stillinger. I dag har 21 % av de faste ansatte minoritetsbakgrunn.

Museet er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen VIRKE. Museet har vedtatt kompetanseplan og opplæringsplan som styringsverktøy for utviklings- og rekrutteringsarbeidet i planperioden 2012-2015. I 2015 er det gjennomført førstehjelpskurs og sikkerhetskurs. I tillegg har ansatte deltatt på en rekke eksterne kurs, seminarer og fagmøter i de nasjonale museumsnettverkene. En av de faste ansatte museumspedagogene har startet opp etterutdannelse i praktiskpedagogikk (PPU) ved Universitet i Oslo og har fått lønnet permisjon i praksisperioden. Museumsdirektøren og administrasjonssjefen har deltatt på et endags-lederutviklingsseminar i regi av Virke om arbeidsgiverrollen «Arbeidsgivers oppfølging av ansatte. Psykologiske prosesser og juridiske rammer». Museet har også gjennom-

ført personaltur til Gøteborg, sommerfest og julefest for alle ansatte.

Sykefraværet er redusert fra 9,77% til 4,54% i 2015. Det gjennomføres medarbeidersamtaler minimum en gang i året, og samarbeides jevnlig med de tillitsvalgte. Arbeidsmiljøet oppleves som godt.

Bedriften har Bedriftshelsetjensteavtale med MEDIPLUSS/ Stamina Group. Alle ansatte møter til forebyggende helsekontroll hos Bedriftshelsetjenesten med kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø annen hvert år. Medarbeidere over 50 år møter hvert år. Det er avholdt tre møter i Arbeidsmiljøutvalget (AMU) hvor verneombudene, representanter for fagforeningene og museets ledelse deltar. Bedriftshelsetjenesten MEDIPLUSS/ Stamina Group har deltatt på møtene, og i tillegg holdt kurs og bistått med råd innen helse og arbeidsmiljø.

Årets personaltur gikk blant annet til Gunnebo Slott utenfor Gøteborg Foto: Wikipedia commons

I 2015 hadde Oslo Museum følgende personale:			
	Kvinner	Menn	Sum
Fast ansatte	21	13	34
Engasjerte	5	3	8
Time ansatte	15	7	22
Sum	41	23	64

Sykefravær			
2012	2013	2014	2015
3,70 %	6,78 %	9,77 %	4,53 %

Sykefraværet har vært 667 dager som gir 4,53 % fravær av total arbeidstid. Det har ikke vært skade på verken personal eller eiendeler.

Styresammensetting	Antall kvinner	Antall menn
Styreleder		1
Styremedlemmer	4	2
Varamedlemmer	6	1

Personale 2015

Faste ansatte

Abrahamsen, Terje
Apall-Olsen, Linken
Baalsrud, Siri
Bettum, Anders
Berhe, Abrahamey
Birkelund, Fredrik
Chandra, Dinesh
Christie, Alvin
Gaukstad, Kristin
Hansen, Lars Emil
Henstein, Siril Bull
Herresthal, Anne
Hovde, Thor
Johnsen, Therese
Lindås, Anne Birgit
Lunde, Lone
Lützow-Holm, Ida
Martinsen, Else
Melsom, Nina
Mork Møller, Mette
Mrgan, Aida
Ofstad, Marte
Røde, Gro
Røsler, Miriam Rose Sitkin
Sandland, Anne Solveig Romedal
Sanstøl, Jorunn
Skappel, Christian
Skuseth, Vegard
Szük-Hanson, Ingrid Anna
Trengereid, Frode
Wennberg, Daniella
Ødegård, Sissel Oliva
Øzcan, Gazi
Aakvik, Rune

Årsverk

Sivilarbeidere/praksisplass Tidsrom

Attramadal, Soffi	1.1. - 30.6.	0,2
Krüger, Christina	1.1. - 19.6.	0,3
Shaqiri, Tony	17.11. - 31.12.	0,1
Sum årsverk		0,6

Engasjement/vikarer

Attramadal, Even - fotograf	1.1. - 30.6.	0,3
Johannessen, Reidun - mus. lektor	1.1. - 31.12.	0,6
Gogstad, Hanna - komm. rådgiver	1.1.- 30.6. + 15.11.-31.12.	0,6
Lysakermoen, Harald - mus. ass.	1.1. - 31.12.	0,3
Sey, Maimuna - pedagog	1.1. - 31.12.	0,1
Sum årsverk		1,9

Stillingsbetegnelse

Administrasjonssjef/Nestleder	100
Avdelingsleder by- og teater	100
Leder besøkscenter	100
Første konservator	100
Personalkonsulent	100
Fotograf	100
Resepsjonist IKM	100
Utstillingskonsulent	100
Avdelingsleder samlingen	100
Direktør	100
Kommunikasjonsrådgiver	100
Museumslektor, tom 24.2.	100
Museumsassistent	100
Utleiekoordinator	100
Spesialbibliotekar	100
Samlingsforvalter	50
Museumskonsulent	100
Teaterfaglig konsulent	60
Museumsvakt	50
Leder markedsføring og komm. (perm.)	100
Økonomisjef	100
Formidler	50
Formidlingsansvarlig	100
Museumspedagog	60
Førstesekretær	100
Konservator, tom 31.12.	30
Driftsleder	100
Fotoarkivar	100
Prosjekt-ansvarlig, tom 1.10.	60
Bjent	80
Avdelingsleder	100
Grafisk designer/arr. ansvarlig	100
Formidlingsansvarlig mangfold	100
Fotograf	100

Stillingsbrøk

29,1

Vakter

Rudramoorthy, Christopher

Sum årsverk

Stillingsbrøk Årsverk

30% 0,3

0,3

Vakter

Blümlein, Kathinka	10 %	0,1
Bratteteig, Daniel H.	10 %	0,1
Granum, Hilde	10 %	0,1
Grindvold, Karen Louise V.	10 %	0,1
Huljev, Helene	30 %	0,3
Johns, Andrea Grundt	20 %	0,2
Karayazgan, Aylin Desirée	10 %	0,1
Khalsa, Siri-Dharma kaur	50 %	0,5
Kittang, Åsmund	50 %	0,5
Larsen, Christian	60 %	0,6
Lie, Ida Kamilla	10 %	0,1
Maktabi, Nadine	30 %	0,3
Moe, Sonja	10 %	0,1
Nilsen, Einar Bache	30 %	0,3
Nordland, Daniel	10 %	0,1
Pettersen, Anne K.	10 %	0,1
Syversen, Ida	10 %	0,1
Tandberg, Lynn Anita	40 %	0,4
Taube, Erik Tobias	10 %	0,1
Testa, Nina Jakobsen	20 %	0,2
Våge, Ingvald	40 %	0,4

Sum årsverk

5,1

Oslo Museums styre 2015

Faste medlemmer:

Bernt Bull, styrets formann
Sven Torneberg, styrets nestleder
Inger Jensen, styremedlem
Liv Emma Thorsen, styremedlem
Lavleen Kaur, styremedlem
Siri Baalsrud, ansattes representant
Gazi Özcan, ansattes representant

Varamedlemmer:

Anne Grethe Solberg, varamedlem
Anne Helgesen, varamedlem
Saphinaz-Al-Naguib, varamedlem
Per Rekdal, varamedlem
Aysegul Lalybluglou, varamedlem
Sissel Ødegård, varamedlem ansatte
Mette Møller Mork, varamedlem ansatte

Oslo Museums samarbeidskollegium

Samarbeidskollegiet springer ut av de tre konsoliderte museenes eierstiftelser, og er organet som utpeker medlemmer til Oslo Museums styre. Museets styreformann og direktør deltar på kollegiets møter og orienterer om driften og den økonomiske stillingen, med unntak av de møtene hvor det velges nye styremedlemmer.

Samarbeidskollegiets medlemmer i 2015:

Astri M. Lund, kollegiets leder	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum, Bymuseets eierstiftelse
Knut H. Ellingsen	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum, Bymuseets eierstiftelse
Christian Hinze Holm	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum, Bymuseets eierstiftelse
Bibi Plathe Vance	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum, Bymuseets eierstiftelse
Knut Alfsen	Oppnevnt av Stiftelsen Norsk Skuespillerforbund, Teatermuseets eierstiftelse
Gülay Kutal	Oppnevnt av Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum. Interkulturelt Museums eierstiftelse
Nefise Özkal Lorentzen	Oppnevnt av Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum. Interkulturelt Museums eierstiftelse
Knut Kjeldstadli	Oppnevnt av Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum. Interkulturelt Museums eierstiftelse

Eierstiftelsene

Ved konsolideringen i 2005 ble det besluttet at de tidligere stiftelsene ble opprettholdt som eierstiftelser i det nye museet. Stiftelsene eier gjenstander og annet kildemateriale anskaffet fram til 31.12.2005 og oppnevner samarbeidskollegiets medlemmer.

Styret i Stiftelsen Oslo Bymuseum, Bymuseets eierstiftelse

Ole Andreas Olsen, styrets formann	Anette Solberg Andresen, varamedlem. Oppnevnt av Akers Sogneselskap
Bernt Anderson, styremedlem	Cecilie Øye, varamedlem. Oppnevnt av Akershusmuseet
Peder Valle, styremedlem	Juliane Derry, varamedlem. Oppnevnt av Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus
Anne Fikkan, styremedlem	Elisabeth Solem, varamedlem. Oppnevnt av Fellesrådet for historielagene i Oslo
Rangnvald Thilsen, styremedlem	Øyvind Reisegg, varamedlem. Oppnevnt av Oslo Byes Vel

Styret i Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum, Interkulturelt Museums eierstiftelse

Dagny Fredheim, leder	Oppnevnt av Interkulturelt Museums venneforening
Knut Kjeldstadli, styremedlem	Oppnevnt av Interkulturelt Museums venneforening
Gülay Kutal, styremedlem	Oppnevnt av Interkulturelt Museums venneforening

Teatermuseets eierstiftelse utgjøres av Norsk Skuespillerforbund

STYRETS SAMMENFATNING 2015

Oslo Museum ble stiftet 1.1.2006 som en sammenslutning av Internasjonalt kultursenter og museum, Oslo Bymuseum og Teatermuseum. I 2013 opprettet museet også en ny formidlingsarena for Akerselvas industri- og arbeiderhistorie – Arbeidermuseum. Oslo Museum holder til i Oslo og har som formål å spre kunnskap om og vekke interesse for Oslos historie og utvikling, det flerkulturelle samfunn og innvandring til Norge, teater og scenekunst. Museet forvalter gjenstander, fotografier, kunstobjekter og arkivmateriale anskaffet av de tre museene frem til 31.12.2005 og samler inn nytt materiale i tråd med formålet.

Museets overordnede mål og faglige prioriteringer er forankret i retningslinjene i tildelingsbrevet fra Oslo kommune og Kulturdepartementet, samt stiftelsesdokumentene.

Styret har hatt følgende prioriteringer i 2015

- ✓ Attraktive og relevante publikumstilbud på alle arenaer
- ✓ Museet som en arena for livslang læring og opplevelse
- ✓ Økt tilgjengelighet til museet ved digitalisering av samlingene, digital formidling og bedret fysisk tilgjengelighet
- ✓ Profesjonalisering av samlingsforvaltningen
- ✓ Kunnskapsutvikling i tilknytning til nye utstillingsprosjekter
- ✓ Synlighet på web og i sosiale medier
- ✓ God økonomistyring og -kontroll
- ✓ Arbeid med ny strategisk plan 2016-2020
- ✓ Arbeid med museets ytre arkitektur og organisering

Publikumsutvikling og formidling

Besøk på museene	2013	2014	2015
Bymuseum/Teatermuseum	74 579	72 808	101 348
Arbeidermuseum	6 566	9 695	8 065
Interkulturelt Museum	17 407	14 393	11 367
Totalt Oslo Museum	98 552	96 896	120 780

Tabellen viser besøk pr publikumsarena og samlet for Oslo Museum. Vår besøksstatistikk følger Kulturrådets definisjon på museumsbesøk, der bare besøk til museene skal telles. Vandreutstillinger og utleie uten formidling regnes ikke med. Totalbesøket til museets utstillinger viser en betydelig økning. Veksten har vært på Bymuseum hvor vi åpnet flere nye utstillinger i 2015. På Interkulturelt Museum har den viktige hovedutstillingen om norske romå trukket færre besøkende enn forventet. Nedgangen på Arbeidermuseum antar vi er knyttet til tilfeldige svingninger i publikumsbesøket. Alle Oslo Museums utstillinger har gratis adgang for å være tilgjengelige for alle.

Oslo Museum fortsatte i 2015 satsningen på sosiale medier. Facebooksiden «Det ekte Oslo» oppnådde 10.478 nye følgere, noe som tilsvarer en økning på 40 prosent fra fjoråret. Engasjementet økte med 109 prosent.

Instagram har hatt en økning på 252,5 prosent i antall følgere. Museets er fortsatt landets neste største museum målt i antall følgere i sosiale medier.

Styret vurderer et samlet besøk i overkant av måltallet på 110 000 som svært tilfredsstillende ut fra museets økonomiske og personalmessige ressurser.

Museet har hatt et variert og aktivt formidlingstilbud med nye utstillinger på alle arenaer, familieaktiviteter, byvandring, samtalekvelder og omvisninger i utstillingene. Formidlingen er av høy kvalitet, og museets formidlere nyter stor faglig anerkjennelse. Museet tilbyr spesielt tilrettelagte tilbud for barn og unge, minoritetsspråklige, seniorer og personer rammet av demens.

Bymuseet fikk fullt tilslag på søknaden til Den kulturelle skolesekken om et nytt formidlingstilbud for 4. klasse. Her får elevene oppleve byens historie i den nye utstillingen «OsLove. Byhistorie for begynnere». Ca 6000 ni-åring vil besøke utstillingen hvert år fram mot 2019.

Samlingsforvaltning og samlingsutvikling

Oslo Museum forvalter samlingene som ble anskaffet av de tre konsolideringspartnerne før 1.1.2006 og samler nytt materiale. Digitalisering og tilgjengeliggjøring av samlingene på nett har hatt høy prioritet i samlingsarbeidet de siste årene. Som andre museer sliter vi med etterslep på katalogisering, tilstandsvurderinger og magasinplass. Styret har derfor i 2015 og 2016 vedtatt å gi samlingsforvaltningen et løft med mål om bedre oversikt, tilgjengelighet og sikring av samlingene som utgangspunkt for bedre forvaltning og ny og målrettet innsamling.

Forskning

Styret er opptatt av at museet driver egen forskning, gjerne i samarbeid med andre institusjoner, både i det nasjonale museumsnettverket og ellers i kunnskapssektoren. Kulturrådets tilskudd til Mangfoldnettverkets bokprosjekt *Minoriteter og inkludering i norske museer* gir forskningen og forskningsformidlingen på dette feltet et løft. Styret er likevel generelt sett bekymret for redusert forskningsomfang ved museet. De frie driftsmidlene har gjennom flere år ikke fulgt lønns- og prisutviklingen. Bemanningen er derfor gradvis redusert i takt med naturlig avgang. Det er særlig de vitenskapelige fagstillingene som ikke har blitt fornyet.

Styremøter og styreseminar

Det er gjennomført fem styremøter, og styret har behandlet til sammen 32 saker. To av vararepresentantene møtte fast på styremøtene. I tillegg møter direktøren, administrasjonssjefen og økonomisjefen. Avdelingsledere og fagpersoner inviteres til styremøtene for å redegjøre for mer komplekse saksforhold og faglige spørsmål når styret ønsker det.

I tillegg til styremøtene har det vært avholdt et halvdagsseminar for styret og museets ledergruppe. Hovedtema for seminaret var strategiske satsningsområder fram mot 2020 og museets arbeid med minoriteter og kulturell mangfold.

Andre større saker som styret har behandlet i 2015 er en henvendelse fra Oslo kommune ang kommune om tettere samarbeid om drift og videre utvikling av Popsenteret og videreutvikling av museets ytre arkitektur og organisasjonsforhold. Museet utreder forespørselen fra Oslo kommune og har ennå ikke konkludert saken.

Økonomi

Museet har en stram økonomi med lite handlingsrom. Flere stillinger er inndratt de siste årene på grunn av reduserte driftsmidler. Takket være stort engasjement hos medarbeiderne klarer museet likevel å ha et høyt aktivitetsnivå. De fleste større utstillinger og utviklingsprosjekter er finansiert gjennom eksterne prosjektmidler.

Oslo kommune og Kulturdepartementet er de viktigste økonomiske bidragsyterne. I tillegg søkes det aktivt prosjekt- og utviklingsmidler fra offentlige aktører og private stiftelser. I 2015 mottok museet prosjekt- og utviklingsmidler fra blant andre Norsk Kulturråd, Oslo kommune, Fritt Ord, Kommunal- og regionaldepartementet, Stiftelsen Sat Sapienti, IMDI og J.Pettlitz og hustru Margrethes stiftelse.

Museet fikk også gaveforsterkning fra Kulturdepartementet på gaver fra Bergesenstiftelsen og Stiftelsen Sat Sapienti. Gaveforsterkningen skal gå til en ny audioguide til den faste utstillingen på Bymuseet.

I tillegg til gaver og prosjektstøtte har museet har egeninntekter fra salg i museumsbutikk, salg av foto, utlån av malerier og gjenstander i offentlige bygg, utleie av selskaps- og møtelokaler, samt omvisnings- og foredragsvirksomhet.

Oversikt over Oslo Museums økonomiske utvikling 2006-2015. Tall i 1000kr.

Tilskudds-giver	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Staten	7,468 27%	7,797 28%	8,297 28%	8,554 29%	11,319* 36%	11,693 37%	12,102 39%	12,328 39%
Oslo kommune	15,200 54%	15,400 55%	15,400 53%	15,000 51%	14,500 46%	14,300 46%	14,800 48%	15,100 48%
Prosjekt-midler /gaver/offent/privat	960 3%	1,600 6%	2,360 8%	2,480 8%	2,465 8%	2.120 7%	1.690 5%	2.236 7%
Andre inntekter	340 1%	84 0%	284 1%	506 2%	328 1%	301 1%	244 1%	53 0%
Egen-inntekter **	4,044 15%	3,223 11%	3,089 10%	3,033 10%	3,029 9%	2.903 9%	2058 7%	1.681 6%
Totalt budsjett	28.012	28.104	29.430	29.573	31.712	31.317	30.894	31.398

* Økning til opprettelse og drift av en ny formidlingsarena for Akerselvas industri- og arbeiderhistorie

Museet innførte fra 2009 gratis adgang og gratis formidling til Osloskolen. Egeninntektene kommer fra museumsbutikk, salg av foto, omvisnings- og foredragsvirksomhet, samt noe utleie til kurs, seminarer og selskapelighet. Utleievirksomheten balanseres mot bruk av lokaler til kjernevirksomheten og hensynet til at vi er i en fredet bygning.

**inkludert prosjektmidler til app

Museets inntekter var 32 205 908, mens driftskostnadene var kr 32 223 005. Driftsresultat kr -17 097.

Finansinntekter kr 78 785. Ordinært resultat kr 61 687. Årsresultat er kr 61 687 som overføres til egenkapital. Kr 2 005 500 er overført til 2016 som øremerkede midler til gjennomføring av prosjekter i 2016 og 2017. Regnskap for 2015 er basert på fortsatt drift.

Arbeidsmiljø, sykefravær og ytre miljø

Arbeidsmiljøet er godt. Det samarbeides med tillitsvalgte, verneombud og bedriftshelsetjenesten for å ivareta arbeidsmiljøet, helsen og sikkerheten. Personalet velger i henhold til tariffavtalen to representanter til styret. Museet har innført 90 minutter fri til trening i arbeidstiden pr uke for alle ansatte, og gratis frukt på arbeidsplassen en dag per uke. I tillegg arrangeres det årlig en dags studietur for alle medarbeidere, samt at medarbeiderne tilbys å delta på kurs og konferanser innenfor sine fagområder.

Sykefraværet har vært 668 dager som gir 4,54 % fravær av total arbeidstid. Dette er en betydelig reduksjon fra 2014 da sykefraværet var på 9,77% .

Oslo Museum forurensrer ikke det ytre miljøet.

Museets personale i 2015

Museet etterstreber en lik fordeling av kvinner og menn i alle stillinger og lik lønn for likt arbeid, justert for utdanning og ansiennitet.

	Kvinner	Menn	
Fast ansatte	21	13	34
Engasjerte	5	3	8
Timeansatte	15	7	22
Sum	41	23	64

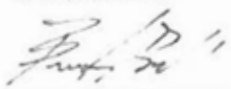
Styret

	Kvinner	Menn
Styreleder		1
Styremedlemmer	4	2
Varamedlemmer	6	1

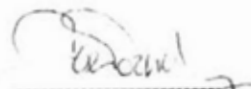
Takk

Styret takker de tre eierstiftelsene, venneforeningene, Oslo kommune, Kulturdepartementet, Norsk Kulturråd og andre bidragsytere for samarbeid og økonomisk støtte i 2015. En stor takk går også til museets personale for fin innsats i 2015.

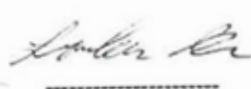
Oslo, 3.2.2016

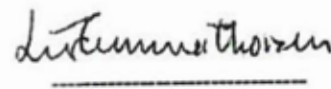
Bernt Bull (Leder)

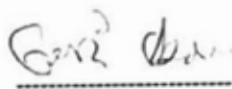
Sven Torneberg

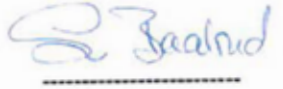
Lavleen Kaur

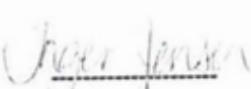
Liv Emma Thorsen

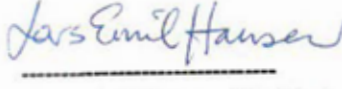
Gazi Özcan

Siri Baalsrud

Inger Jensen

Lars Emil Hansen (Direktør)

RESULTATREGNSKAP OSLO MUSEUM

DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	Note	2015	2014
Salgsinntekter	1	1 452 470	1 300 973
Annen driftsinntekt	1	882 446	1 001 656
Periodiserte prosjektmidler	9	-135 000	4 036 000
Tilskudd	1,8	30 006 492	28 593 092
Sum driftsinntekter		32 223 005	37 043 141
Varekostnad		470 699	463 538
Lønnskostnad	2	21 260 520	22 219 729
Avskrivning på driftsmidler og immaterielle eiendeler	3	324 327	209 902
Annen driftskostnad	2	10 167 459	10 103 736
Sum driftskostnader		32 223 005	35 484 450
Driftsresultat		-17 097	-552 729
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		78 785	267 967
Resultat av finansposter		78 785	267 967
Ordinært resultat		61 687	-284 762
Virkning av prinsippendring		0	317 697
Resultat av ekstraordinære poster		0	317 697
Årsresultat		61 687	38 903
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		61 687	32 935

BALANSE OSLO MUSEUM

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2015	2014
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	4	201 000	201 000
Bundne fond	4, 5	11 780	11 614
Sum innskutt egenkapital		212 780	212 614
Opptjent egenkapital			
Fonds / prosjekter	4, 5	165 706	165 708
Annen egenkapital	4	1 775 687	1 714 000
Sum opptjent egenkapital		1 941 393	1 879 708
Sum egenkapital	4	2 154 173	2 092 322
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		95 122	103 108
Prosjektavsetninger	7	2 005 500	1 870 000
Skyldige offentlige avgifter		1 251 388	1 330 233
Annen kortsiktig gjeld		1 984 221	1 982 001
Sum kortsiktig gjeld		5 336 231	5 285 342
Sum gjeld		5 336 231	5 285 342
Sum gjeld og egenkapital		7 490 405	7 377 665

BALANSE OSLO MUSEUM

EIENDELER	Note	2015	2014
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Samlingene		1	1
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr		97 810	320 740
Sum varige driftsmidler	3	97 811	320 740
Finansielle anleggsmidler			
Leierboerinnskudd		25 000	25 000
Obligasjoner og andre fordringer		828 003	748 531
Sum finansielle anleggsmidler		853 003	773 531
Sum anleggsmidler		950 814	1 094 272
Omløpsmidler			
Lager av varer og annen beholdning		296 196	296 204
Fordringer			
Kundefordringer		155 778	198 448
Andre fordringer		313 106	419 619
Sum fordringer		468 884	618 067
Bankinnskudd, kontanter o.l.	6	5 774 512	5 369 122
Sum omløpsmidler		6 539 591	6 283 393
Sum eiendeler		7 490 405	7 388 665

NOTER OSLO MUSEUM

Regnskapsprinsipper

I årsregnskapet er alle poster verdsatt og periodisert i overensstemmelse med regnskapslovens bestemmelser og reglene som følger av god regnskapskikk for små foretak.

Klassifisering

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk, samt fordringer med forfall mer enn ett år etter balansedagen er medtatt som anleggsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Gjeld som forfaller senere enn et år etter regnskapsperiodens utløp, er oppført som langsiktig gjeld.

Varige driftsmidler og avskrivninger

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost etter fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger som er beregnet på grunnlag av kostpris og antatt økonomisk levetid.

Driftsmidler anskaffet ved bruk av prosjektmidler balanseføres ikke.

Varebeholdning

Varebeholdningen er vurdert til den laveste av kostpris og virkelig verdi. Virkelig verdi er netto salgsverdi på fremtidig salgstidspunkt.

Fordringer

Fordringer er oppført i balansen med fordringens pålydende etter fradrag for konstaterte og forventede tap.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført.

Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Driftsinntekter og kostnader

Inntektsføring skjer etter opptjeningsprinsippet som normalt vil være leveringstidspunktet for varer og tjenester. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, dvs. at kostnader medtas i samme periode som tilhørende inntekter inntektsføres.

Tilskudd

Tilskudd inntektsføres ved tildeling, og ubrukte midler overføres til senere perioder.

Note 2 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.m.

Lønnskostnader	2015	2014
Lønninger	16 266 476	16 115 227
Arbeidsgiveravgift	2 640 638	2 759 218
Pensjonskostnader	1 999 785	2 974 846
Andre ytelser	353 620	370 438
Sum	21 260 520	22 219 729

Antall årsverk utgjør: 37

Lønn daglig leder	785 354
Andre ytelser daglig leder	10 546
Pensjonsutgifter daglig leder	15 720
Lønn styret	208 000

OTP.

Selskapet har inngått avtale om tjenestepensjon som tilfredsstiller lovens krav.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar i 2014 utgjør kr 140 000.
I tillegg kommer honorar for andre tjenester med kr 12 375.
Beløp er inkl. mva.

Note 3 Anleggsmidler

	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar ol.	Varebil	Sum
Anskaffelseskost pr 1.1.15	363 154	2 367 590	129 000	2 859 744
+ Tilgang kjøpte anleggsmidler		101 937		90 635
= Anskaffelseskost 31.12.15	363 154	2 468 987	129 000	2 961 141
Akkumulerte avskrivninger 31.12.15	363 154	2 371 176	129 000	2 863 330
= Bokført verdi 31.12.15	0	97 811	0	97 811
Årets ordinære avskrivninger	38 879	285 447		324 326
Økonomisk levetid	3 år	5-10 år	5 år	
Avskrivningsplan		saldo 10%		

Note 4 Årets endringer i egenkapital

	Grunn Kapital	Bundne fond	Kapital konto	Fond/ prosjekter	Sum
Egenkapital 01.01.15	201 000	11 614	1 714 000	165 708	2 092 322
Årets endring i fond/ prosjekter	0	166	0	-2	164
Årets resultat	0	0	61 687	0	61 687
Egenkapital 31.12.15	201 000	11 780	1 775 687	165 706	2 154 174

Note 5 Overføringer til fond

	Pr 01.01.15	Til/fra fondet	Pr 31.12.15
Fond: Tøyengt. 36	66 769	5 430	72 199
Fond: Chr. Hanssons	11 614	166	11 780
Fond: Livsvarig medl	91 382	-5 433	85 949
Donasjon	0		7 557
SUM	177 322	163	177 485

Note 6 Bundne midler

I posten inngår bundne skattetrekksmidler med kr 648 947.

Note 7 Prosjektavsetninger

Tilskuddsgiver - prosjekt	2015	2014
OM - Nye faste kulturhistoriske utstilling	0	860 000
Sparebankstiftelsen DNB NOR - Ny byhistorisk utstilling	500 000	500 000
Fritt Ord - Romfolk i Oslo (katalog)	0	75 000
KKD - Romfolk i Oslo (katalog)	0	75 000
OM - Romfolk i Oslo (skoleopplegg)	0	50 000
Fritt Ord - Fotoarkiv fra Libya	0	87 000
LO - Svenskene kommer	0	170 000
Norsk Kulturråd - Samarb. forum for nettkommunikasjon	37 000	37 000
Norsk Kulturråd - Yaday	94 000	0
KKD - Norvegiska romà/norske sigøynere	416 000	0
Oslo Kommune - 1970-tallet	100 000	0
KKD gaveforsterkning - Audioguide	137 500	0
Asociata Culturala Metropolis - Balkan Arts and Culture festival	76 000	0
Norsk Kulturråd - Evalueringsmodul for samlinger	100 000	0
Norsk Kulturråd - Minoriteter og inkludering	255 000	0
Norsk Kulturråd - Oss og de andre	100 000	0
Fritt Ord - Oss og de andre	200 000	0
J. Petlitz og hustru Margrethes stiftelse	190 000	0
Fritt Ord - Fotoarkiv fra Libya	87 000	87 000
LO - Svenskene kommer	170 000	170 000
Kulturdepartementet - Arbeiderhistorie museum	100 000	1 515 000
SUM	5 906 000	6 299 000

Note 8 Motatte tilskudd

	2015	2014
Kommunale tilskudd	14 800 000	14 800 000
Statstilskudd	12 328 000	12 102 000
Prosjekt tilskudd	1 721 500	732 300
Andre tilskudd/bidrag	1 156 992	958 792
SUM	30 006 492	28 593 092

Note 9 Periodiserte prosjektmidler

	2015	2014
Prosjektmidler overført fra foregående år	1 870 000	5 046 000
Prosjektmidler overført til neste år	- 2 005 500	- 1 010 000
Netto overførte prosjektmidler	- 135 500	4 036 000

Til styret i Oslo museum

Ansvarlige partnere:
Svein Brataas
Kjersti Øystebø Brataas
Trygve Piener
Ole Christian Rasmussen
Kim Alfe SvendsenMedlem av
Den Norske Revisorforening

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for stiftelsen Oslo museum, som består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 61 687, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

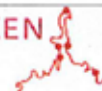
Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til stiftelsen Oslo museum per 31. desember 2015 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 10.02.2016
BDT Viken Revisjon AS

Svein Brataas
Statsautorisert revisor

Med støtte fra
Oslo kommune

om;
oslo museum

Postboks 3078, Elisenberg
0207 Oslo
Tel. 23 28 41 70
www.oslomuseum.no
www.facebook.com/detekteoslo

